

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om polisutbildning samt lagar om ändring av polisförvaltningslagen och av 7 § polislagen.

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

Propositionen innehåller ett förslag till lag om polisutbildning. Målet med propositionen är att bestämmelserna om polisutbildning skall revideras så, att de även beträffande författningsnivån uppfyller kraven enligt den nya grundlagen. I syfte att göra bestämmelserna om polisförvaltningen tydligare föreslås att de bestämmelser som gäller polisutbildning tas in i en särskild lag om polisutbildning. Det föreslås att i denna lag föreskrivs om grunderna för uttagning till utbildning för examen för polis samt om fastställandet av urvalsgrunderna, om drogtest både i samband med uttagning till utbildning för grundexamen för polis och under det att utbildningen för grundexamen pågår, om rättigheter och skyldigheter som gäller studerande vid polisläroinrättningar, om disciplinära påföljder för de studerande samt om de

studerandes rättsskydd. Propositionen syftar till att förbättra rättsskyddet för studerande vid polisläroinrättningar genom att reglera de studerandes rättigheter och skyldigheter på lagnivå med större precision och exakthet än i gällande bestämmelser.

Eftersom det föreslås att en ny lag om polisutbildning stiftas föreslås att de bestämmelser i polisförvaltningslagen som avser polisutbildning upphävs och att polislagen ändras så, att i lagen fastställs polisaspiranternas befogenheter när de av polisens högsta ledning är förordnade att utföra andra på polisen ankommande uppgifter än sådana som har samband med utbildningen.

Lagarna avses träda i kraft ungefär en månad efter det att de antagits och blivit stadfästas.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNING.....	2
ALLMÄN MOTIVERING.....	3
1. Inledning.....	3
2. Nuläge	3
2.1. Lagstiftning och praxis.....	3
2.2. Den internationella utvecklingen och utländsk lagstiftning.....	4
2.3. Nuläge	4
3. Propositionens mål och de viktigaste förslagen	5
4. Propositionens verkningar	6
5. Beredningen av ärendet	6
5.1. Beredningsskeden	6
5.2. Utlåtanden	6
DETALJMOTIVERING.....	7
1. Lagförslag.....	7
1.1. Lag om polisutbildning.....	7
1.2. Polisförvaltningslagen	22
1.3. Polislagen.....	22
2. Närmare stadganden och bestämmelser.....	22
3. Ikraftträdande.....	22
4. Lagstiftningsordning	22
LAGFÖRSLAGEN.....	27
om polisutbildning.....	27
om ändring av polisförvaltningslagen.....	33
om ändring av 7 § polislagen	34
BILAGA.....	35
PARALLELLTEXTER.....	35
om ändring av polisförvaltningslagen.....	35
om ändring av 7 § polislagen	38

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

Bestämmelser om polisutbildning ingår i 12, 12 a och 12 b § polisförvaltningslagen av den 14 februari 1992 (110/1992) samt i förordningen den 19 december 1997 om polisutbildning (1272/1997). Bestämmelserna motsvarar i fråga om innehållet rätt bra gällande praxis och behoven idag. Författningsnivån är dock i fråga om många bestämmelser alltför låg med tanke på den nya grundlagen. I samband med att bestämmelserna om utbildningen förslås lyftas från förordningsnivå till lagnivå föreslås att en särskild lag om polisutbildning stiftas i syfte att klarlägga bestämmelserna om polisförvaltningen. I lagen avses föreskrivas om grunderna för uttagning till utbildning för examen för polis samt om fastställandet av urvalsgrunderna, om rättigheter och skyldigheter som gäller studerande vid polisläroinrättningar, om disciplinära påföljder för de studerande samt om de studerandes rättsskydd.

2. Nuläge

2.1. Lagstiftning och praxis

Bestämmelser om polisläroinrättningar och polisutbildning ingår i 12, 12 a och 12 b § polisförvaltningslagen samt i förordningen om polisutbildning. Polisläroinrättningar är Polisyrkeshögskolan och Polisskolan. Båda läroinrättningarna lyder under inrikesministeriet.

Inrikesministeriet fastställer resultatmålen och riktlinjerna för utbildningen samt beslutar om de anslag som anvisas för utbildningen.

Polisyrkeshögskolan och Polisskolan sköter den riksomfattande polisutbildningen och forsknings- och utvecklingsarbetet samt ordnar utbildning i anslutning till beredskap för undantagsförhållanden och annan utbildning inom säkerhetsbranschen. Polisyrkeshögskolan är en yrkeshögskola inom polisbranschen. Polisyrkeshögskolan ordnar yrkeshögskolestudier och yrkesinriktade specialiseringsstu-

dier inom polisbranschen samt ansvarar för polisbefälsutbildningen och annan ledarutbildning och för forsknings- och utvecklingsverksamhet inom polisbranschen. Till polisyrkeshögskolans uppgifter hör även att ansvara för kvaliteten och den fortlöpande utvecklingen av den utbildning den ordnar och att regelbundet delta i extern utvärdering. I fråga den undervisning som ges vid polisyrkeshögskolan och den examen som avläggs vid den iakttas i tillämpliga delar vad som bestäms i yrkeshögskolelagen (255/1995) eller med stöd av den.

Till polisskolans uppgifter hör att ge utbildning som leder till tjänstexamen för polis samt annan utbildning för poliser samt att bedriva sådan forsknings- och utvecklingsverksamhet som har anknytning till polisbranschen. I praktiken ansvarar Polisskolan för rekryteringen till polisbranschen samt för urvalet av studerande till grundexamen för polis och polisunderbefälsexamen, ger utbildning för grundexamen för polis och för polisunderbefälsexamen samt ordnar sådana yrkesinriktade specialiseringsstudier som har samband med skolans verksamhetsområde.

Varje riksomfattande enhet inom polisen, dvs. centralkriminalpolisen, skyddspolisen och rörliga polisen, sköter den utbildning som hör till dess verksamhetsområde. Polisens länsledningar drar försorg om den regionala utbildningen och polisyrkeshögskolorna i häradena om den lokala utbildningen.

Polisyrkeshögskolan och Polisskolan har en gemensam styrelse som ansvarar för styrningen av dessa läroinrättningar.

Om antagning av studerande föreskrivs i förordningen om polisutbildning. Enligt förordningens 11 § kan för avläggande av yrkeshögskoleexamen vid Polisyrkeshögskolan antas en person som har avlagt grundexamen för polis eller polisunderbefälsexamen samt arbetat som polisman i minst tre år och som enligt Polisyrkeshögskolans bedömning har tillräckliga kunskaper och färdigheter för yrkeshögskolestudier samt beredskap att klara av polisbefälsuppgifterna. Som studerande kan också antas en person som innehar en

polisunderbefäls- eller polisbefälstjänst och som har avlagt högskoleexamen, om personen i fråga enligt Polisyrkeshögskolans bedömning har tillräckliga kunskaper och färdigheter för yrkeshögskolestudier samt beredskap att klara av polisbefälsuppgifterna. Dessutom förutsätts att personen blir godkänd i urvalsförfarandet.

Enligt 15 § i förordningen om polisutbildning kan för avläggande av grundexamen för polis antas en person som har fyllt 19 år, som har avlagt minst yrkesinriktad grundexamen eller genomgått gymnasiet eller avlagt finsk studentexamen eller någon annan motsvarande examen som nämns i studietexamensförordningen, som beträffande hälsotillståndet och med tanke på skötsel av de uppgifter som ankommer på polisen är lämplig, som har fullgjort beväringstjänstgöring i aktiv trupp, som har fått reservofficers- eller reservunderofficersutbildning eller lämplig militärpolisutbildning. Den sökande skall även ha fått körkort minst för fordon av klass B samt ha förvärvat minst ett års arbetserfarenhet. Dessutom förutsätts att personen blir godkänd i urvalsprovet.

Rektor för Polisyrkeshögskolan och föreståndare för Polisskolan beslutar om antagningen av studerande.

I förordningen om polisutbildning ingår även bestämmelser om avbrytande av en studerandes studier, avstängning från utbildningen samt om tilldelande av varning och anmärkning. Enligt förordningens 17 § kan föreståndaren för läroinrättningen ge den studerande en anmärkning om han eller hon brutit mot läroinrättningens ordningsstadga. Föreståndaren för läroinrättningen kan ge den studerande en skriftlig varning eller avstänga honom eller henne från utbildningen om den studerande i samband med ansökan om att bli antagen till utbildningen underlåtit att uppge en sådan väsentligt omständighet om sig själv som påverkar lämpligheten för polisyrket eller om han eller hon inte längre beträffande hälsotillståndet eller skötseln av de uppgifter som ankommer på polisen är lämplig. En varning kan även ges eller den studerande avstängas från utbildningen om den studerande under utbildningstiden visar uppenbar oförmåga eller ovilja att följa undervisningen.

Enligt 18 § i förordningen om polisutbildning kan föreståndaren för läroinrättningen avbryta polisaspirantens eller den studerandes studier om det finns särskilt tungt vägande skäl för avbrott i studierna.

2.2. Den internationella utvecklingen och utländsk lagstiftning

I propositionen föreslås inga ändringar i det nu gällande systemet för polisutbildning. I propositionen är det huvudsakligen fråga om att bestämmelserna om rättigheter och skyldigheter som gäller studerande vid polisläroinrättningarna som nu är på författningsnivå i enlighet med grundlagens krav skall höjas till lagnivå. Eftersom i propositionen med undantag av höjningen av författningsnivå och preciseringarna av bestämmelserna inte föreslås ändringar i det nuvarande systemet har en internationell jämförelse inte ansetts nödvändigt.

2.3. Nuläge

Bestämmelserna om polisutbildning är till största delen uppdaterade och motsvarar i fråga om innehållet rätt bra gällande praxis och behoven idag. Den nuvarande författningsnivån är dock i fråga om många bestämmelser alltför låg. På förordningsnivå har föreskrivits om grunderna för antagning av studerande, om de studerandes skyldigheter, om avstängning från utbildningen, om avbrytande av studierna samt om övriga disciplinära påföljder. Med beaktande av revideringen av de grundläggande fri- och rättigheterna och den nya grundlagen borde om dessa ärenden regleras i lag.

Det har förekommit vissa tolkningsproblem i fråga om de gällande bestämmelserna om fördelningen av uppgifter mellan styrelsen för polisläroinrättningarna och polisens högsta ledning. Bestämmelserna har i praktiken till största delen fungerat rätt bra. Den fördelning av bestämmelser mellan polisförvaltningsförordningen och förordningen om polisutbildning som i tiden gjordes har inte till

alla delar visat sig vara logisk och fungerande. Den gällande förordningen om polisutbildning omfattar bl.a. behörighetsvillkoren i fråga om tjänster vid polisläroinrättningarna och en bestämmelse om behörighet i fråga om utnämning till tjänster vid polisläroinrättningarna. Andra bestämmelser som gäller tjänstemän, såsom bestämmelser om beviljande av tjänstledighet, fastställande av semester samt bestämmelser om avgångsålder, ingår dock i polisförvaltningsförordningen. Innehållet i bestämmelserna kräver precisering och bör göras tydligare.

3. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

Målet med propositionen är att bestämmelserna om polisutbildning skall revideras så, att de beträffande författningsnivån samt avgränsningen av och precisionen i bestämmelserna uppfyller kraven enligt grundlagen. I syfte att göra bestämmelserna om polisförvaltningen tydligare föreslås att de bestämmelser som gäller polisutbildning tas in i en särskild lag om polisutbildning. Avsikten är att på lagnivå föreskriva om grunderna för uttagning till utbildning för examen för polis samt om fastställandet av urvalsgrunderna, om rättigheter och skyldigheter som gäller studerande vid polisläroinrättningar, om disciplinära påföljder för de studerande samt om de studerandes rättsskydd. I innehållet i bestämmelserna föreslås inga betydande ändringar jämfört med gällande bestämmelser på lagnivå och på förordningsnivå.

Det föreslås att till grunderna för uttagning till utbildning för grundexamen för polis fogas ett krav på finskt medborgarskap. Detta innebär att gällande praxis skrivs in i lagen. Enligt 7 § statstjänstemannalagen (750/1994) kan till i polislagen nämnda polismanstjänster utnännas endast finska medborgare. Med hänsyn till detta lagrum vore det inte ändamålsenligt att till utbildning för grundexamen för polis ta in andra än finska medborgare.

Förutom att den fastställer de lagstadgade urvalsgrunderna avses polisens högsta ledning även fastställa grunderna för bedömning av den sökandes lämplighet beträffande hälsotillståndet och i övrigt med tanke på skötseln av de uppgifter som ankommer på poli-

sen. Polisens högsta ledning avses även fastställa principerna för tillgodoräknande av tidigare studier samt uppbyggnaden av urvalsprovet för uttagning till utbildningen för grundexamen och avvägningen mellan de olika delarna i urvalsprovet.

Det föreslås även att i lagen tas in bestämmelser om drogtest i samband med antagningen till utbildning för grundexamen för polis. Detta fastställer på författningsnivå nuvarande praxis enligt vilken de som tas ut till utbildning för grundexamen för polis före det slutliga valet görs genomgår narkotikatest. I lagen föreslås att drogtest kan göras även under det utbildningen för grundexamen för polis pågår, om det finns grundad anledning att misstänka att polisaspiranten eller praktikanten uppträder rusmedelspåverkad under utbildningstiden eller i arbetsutövningen under praktikperioden. Avsikten med testerna är att säkerställa säkerheten genom att i så stor omfattning som möjligt gallra bort personer som inte lämpar sig för polisycket redan i samband med uttagningen till utbildningen för grundexamen och under det utbildningen pågår.

Avsikten är att polisens högsta ledning i enlighet med gällande praxis fastställer urvalsgrunderna för examen för polisunderbefäl och polisbefäl.

Det föreslås även att i lagen tas in bestämmelser om studierätt och förverkande av studierätt. Undervisningsplanen avses vara den handling i vilken fastställs den maximitid inom vilken den studerande skall slutföra sina studier. Om den fastställda studietiden överskrids skall detta leda till att den studerande förlorar sin studierätt ifall inte polisläroinrättningen av särskilda skäl förlänger tidsfristen.

I propositionen föreslås att bestämmelserna om avbrott i och avstängning från utbildningen preciseras och görs mer detaljerade. När det gäller avbrott i utbildningen föreslås att i lagen tas in en bestämmelse om den maximala tid avbrottet kan vara. Studierna kan på den studerandes initiativ avbrytas för högst två år. Polisläroinrättningen skall på eget initiativ kunna avbryta studierna om det finns ett vägande skäl därtill. Ett sådant vägande skäl är bl.a. långvarig sjukdom eller otillräcklig studieframgång. På polisläroin-

rättnings initiativ kan utbildningen avbrytas för högst ett år i sänder.

Avstängning från utbildningen avses vara möjlig om den studerande då han eller hon sökt sig till utbildningen uppgett felaktiga eller vilseledande uppgifter eller hemlighållit någon sådan omständighet om sig själv som kunde ha förhindrat uttagning till utbildningen ifall polisläroinrättningen då beslutet om intagning fattades hade haft kännedom om den. Om den studerande under utbildningstiden gör sig skyldig till ett brott kan även detta leda till avstängning från utbildningen. Som avstängningsgrund kan beaktas endast ett sådant brott som visar att personen inte är lämplig till en polismanstjänst. Det föreslås även att en ny avstängningsgrund tas in som gäller beteende under utbildningstiden som är oförenligt med polisens anseende. I bestämmelsen föreslås att som olämpligt beteende särskilt skall betraktas en sådan handling eller ett sådant beteende som är ägnat att äventyra förtroendet för att de uppgifter som ankommer på polisen sköts på ett ärligt, tillförlitligt och rättvist sätt.

Huvuddelen av dem som studerar vid polisläroinrättningarna är polismän, eftersom även polisaspiranter som avlägger grundexamen för polis enligt 1 § i polisförordningen (1112/1995) är polismän. Polisaspiranterna omfattas därmed av den skyldighet som föreskrivs för polismän i polisförordningen, och som även utsträcker sig till fritiden, att uppträda på ett sätt som inte skadar polisens anseende. Eftersom polisläroinrättningarna och de som studerar vid läroinrättningarna utgör en del av polisens bild i offentligheten är det viktigt att skyldigheten att uppträda på ett tillbörligt sätt under utbildningstiden gäller alla studeranden, även sådana som inte är polismän. Även principen om lika behandling av dem som studerar vid polisläroinrättningarna talar för att skyldigheten skall gälla alla studeranden.

Det föreslås även att det föreskrivs en ny avstängningsgrund som gäller ifall den som avlägger grundexamen för polis vägrar att genomgå det drogtest som avses i lagen eller i testet lämnar ett positivt prov som visar på missbruk.

4. Propositionens verkningar

I propositionen är det huvudsakligen fråga om en höjning av bestämmelser på förordningsnivå till lagnivå och om precisering och förtydligande av bestämmelserna. I innehållet i bestämmelserna föreslås inga betydande ändringar. Propositionen har därmed inga ekonomiska verkningar eller verkningar i fråga om organisation jämfört med nuläget. Propositionen anses förbättra de studerandes rättskydd eftersom deras rättigheter och skyldigheter och de menliga följderna för deras del regleras på lagnivå och med större precision och exakthet än i de gällande bestämmelserna.

5. Beredningen av ärendet

5.1. Beredningskeden

Inrikesministeriet tillsatte den 22 januari 2002 ett lagstiftningsprojekt som utreder behovet av att revidera bestämmelserna om polisutbildning. Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid inrikesministeriet. Beredningen har styrts av en styrgrupp i vilken förutom representanter för ministeriet ingått representanter för vardera polisläroinrättningen.

5.2. Utlåtanden

Lagförslaget sändes på remiss till justitiedepartementet, undervisningsministeriet, finansministeriet, länsstyrelserna, centralkriminalpolisen, skyddspolisen, rörliga polisen, Polisyreshögskolan, Polisskolan, Polisens datacentral, Polisens teknikcentral, Polisrättningen i Helsingfors härad, styrelsen för polisläroinrättningarna, Rådet för yrkeshögskolornas rektorer ARENE ry, Finlands polisorganisationers förbund ry, Poliisi-, ulosotto-, syyttäjä- ja maistraattilakimiesten edunvalvontajärjestö PUSH ry, Poliisin lääninjohdon viranhaltijat ry, Valtion ja erityispalvelujen ammattiliitto VAL ry och Suomen erityisteknisten liitto SETELI ry.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslag

1.1. Lag om polisutbildning

1 §. *Enheter som ansvarar för polisutbildningen.* Bestämmelsen avses till sitt innehåll motsvara 1 § i den gällande förordningen om polisutbildning. I bestämmelserna fastställs den roll och ställning de olika enheterna inom polisförvaltningen intar inom polisutbildningen.

Såsom polisens högsta ledning avses inrikesministeriets polisavdelning svara för utbildnings- och forskningsverksamheten inom polisen samt för de resurser som används för dessa.

Polisskolan och Polisyrkeshögskolan avses såsom hittills svara den riksomfattande polisutbildningen samt forskningsverksamheten. Varje riksomfattande enhet inom polisen, Polisens datacentral och de polisenheter som polisens högsta ledning förordnar avses för sin del inom sitt eget verksamhetsområde svara för utvecklandet och ordnandet av utbildningen på riksomfattande och regional nivå samt för forskningsverksamheten. Centralkriminalpolisen och skyddspolisen avses såsom hittills svara för analysverksamhet samt forskning inom sitt eget verksamhetsområde.

Polisens länsledningar avses såsom hittills svara för den regionala utbildningen. Varje polisenhet svarar för arbetsplatsutbildningen för sin egen personals vidkommande.

2 §. *Polisläroinrättningarnas uppgifter.* Bestämmelsen avses till sitt innehåll motsvara 12 § i den gällande lagen samt 8 och 12 § i förordningen om polisutbildning. I paragrafen ges en definition av polisläroinrättningarna samt fastställs deras uppgifter.

Polisläroinrättningar är Polisskolan och Polisyrkeshögskolan. Båda polisläroinrättningarna avses lyda under inrikesministeriet.

Polisskolan är den läroinrättning som svarar för utbildningen för grundexamen för polis och för underbefälsutbildningen. Avsikten är att den även i samarbete med de övriga enheterna inom polisförvaltningen svarar för rekryteringen till polisbranschen samt svarar

för urvalet av studerande till ovan nämnda examina. Polisskolan skall även delta i forsknings- och utvecklingsverksamheten inom polisbranschen medan Polisyrkeshögskolan avses ha huvudansvaret för forsknings- och utvecklingsverksamheten inom polisbranschen.

Polisyrkeshögskolan skall vara en yrkeshögskola för polisbranschen. På den utbildning som ordnas vid Polisyrkeshögskolan och den examen som där avläggs avses i tillämpliga delar tillämpas bestämmelserna i yrkeshögskolelagen (351/2003).

I enlighet med 12 § 2 mom. gällande polisförvaltningslagen föreslås att det föreskrivs att till Polisyrkeshögskolans uppgifter hör att svara för kvaliteten och den fortlöpande utvecklingen av den utbildning och övriga verksamhet som den ordnar och att regelbundet delta i extern utvärdering. En förändring jämfört med den gällande bestämmelsen är att det föreslås att ovan nämnda ansvar och förpliktelser utsträcks till att även gälla Polisskolan. Även om denna förpliktelse för Polisyrkeshögskolans vidkommande uppkommer redan med stöd av 9 § yrkeshögskolelagen föreslås att förpliktelsen skrivs in i lagen om polisutbildning och att den definieras så, att den även gäller Polisskolan.

Det bemyndigande att genom förordning föreskriva om den andra lämpliga högre högskoleexamen och däri ingående studier som utöver polisbefälsexamen krävs för en polischefstjänst och som ingår i 12 § 3 mom. i den gällande lagen föreslås överföras till polisförvaltningslagens 16 §. Avsikten är att det i polisförvaltningsförordningen utöver polisbefälsexamen skall föreskrivas en lämplig högre högskoleexamen som ger behörighet för vissa tjänster hos polisen.

3 §. *Styrelsen för polisläroinrättningarna.* Om styrelsen för polisläroinrättningarna föreskrivs för närvarande i 3 § i förordningen om polisutbildning.

Enligt 119 § 2 mom. grundlagen skall de allmänna grunderna för statsförvaltningens organ regleras genom lag, om organets uppgifter i betydande grad omfattar utövning av offentlig makt. Med allmänna grunder avses

närmast namn, verksamhetsområde samt huvudsakliga uppgifter och befogenheter. Vid sidan av de uppgifter som hänför sig till polisläroinrättningarnas verksamhet och utvecklandet av utbildningen skall styrelsen för polisläroinrättningarna även verka som besvärinstans i fråga om sådana rättelseyrkanden som den enligt lagen om polisutbildning avses behandla. Därför är det nödvändigt att i lag definiera varför det finns en styrelse, styrelsens huvudsakliga uppgifter samt beslutsförfarandet.

I propositionen föreslås att polisläroinrättningar såsom hittills skall ha en gemensam styrelse. Enligt den gällande förordningen består styrelsen av en ordförande, en viceordförande samt nio andra medlemmar som var och en har en personlig suppleant. Nu föreslås att styrelsens sammansättning utökas med två medlemmar, eftersom det är ändamålsenligt att i styrelsen ingår representanter för studerande och lärare från båda polisläroinrättningarna.

I 4 § i den gällande förordningen om polisutbildning ingår detaljerade bestämmelser om de uppgifter som ankommer på styrelsen för polisläroinrättningarna. Enligt paragrafen har styrelsen till uppgift att 1) leda och följa polisläroinrättningarnas verksamhet, 2) godkänna verksamhets- och ekonomiplanen, 3) godkänna polisläroinrättningarnas årliga forskningsprogram, läroplanerna för specialiseringsutbildning och grunderna för utvärdering av utbildningen, 4) godkänna urvalsgrunderna för utbildning för examen, 5) godkänna Polisyreshögskolans examensstadga, ordningstadgan för polisläroinrättningarna och styrelsens arbetsordning, 6) besluta om antalet studerande som antas till utbildning för examen, 7) avge utlåtande till ministeriet om dem som söker rektorstjänsten vid Polisyreshögskolan och föreståndartjänsten vid Polisskolan, 8) avgöra de rättelseyrkanden som förts till styrelsen, 9) tillsätta polisutbildningarnas gemensamma utbildnings- och forskningspolitiska delegation och andra behövliga delegationer, 10) göra förslag till resultatplan och budget, vilka ministeriet godkänner, 11) göra förslag till Polisyreshögskolans utbildningsprogram för examina och till en utbildningshandbok för polisutbildningen, vilka ministeriet godkänner, samt 12)

behandla övriga vittbärande och principiella ärenden som har samband med polisutbildningen och läroinrättningarnas interna verksamhetsområde.

Det föreslås att de uppgifter som ankommer på styrelsen för polisutbildningarna skärs ned så, att de i allt högre grad hänför sig till utvecklandet av polisutbildningarnas verksamhet och av den undervisning som ges vid läroinrättningarna samt till behandlingen av rättelseyrkanden. Avsikten är att detaljerade föreskrifter om styrelsens uppgifter samt bestämmelser som gäller styrelsens sammansättning och tillsättandet av styrelsen skall meddelas genom förordning av statsrådet.

4 §. *Beslutsförfarande som tillämpas av styrelsen.* Styrelsen för polisläroinrättningarna verkar som besvärinstans, varför det föreslås att på lagnivå även fastställs det beslutsförfarande som styrelsen tillämpar.

Det föreslås att styrelsen är beslutför när möteordföranden och minst fem andra medlemmar är närvarande. Styrelsen avses avgöra ärenden på föredragning. Om de föredragande bestäms genom förordning av statsrådet.

Vid oenighet avgörs ärendena genom röstmajoritet. Faller rösterna lika avgör den åsikt som ordföranden har omfattat. I ärenden som gäller avbrott i utbildningen, tilldelande av varning eller avstängning från polisläroinrättningen fattas beslutet dock enligt den lindrigare åsikten.

Vid ingången av 2004 träder förvaltningslagen (434/2003) i kraft. Genom denna lag upphävs bl.a. den nu gällande lagen om förvaltningsförfarande (598/1982) och lagen om delgivning i förvaltningsärenden (232/1966). I lagen om polisutbildning föreskrivs att förvaltningslagens bestämmelser om jäv skall gälla i fråga om jäv för medlemmar i styrelsen för polisläroinrättningarna. I 27 § förvaltningslagen fastställs att en tjänsteman inte får delta i behandlingen av ett ärende eller vara närvarande vid behandlingen, om tjänstemannen är jävig. Den jäv som anförs ovan gäller även ledamöter i ett kollegialt organ och andra som deltar i behandlingen av ett ärende. I 28 § förvaltningslagen föreskrivs om jävsgrunderna. Enligt grunderna är en tjänsteman jävig 1) om tjänstemannen eller en närstående till honom eller henne är part,

2) om tjänstemannen eller en närstående till honom eller henne biträder eller företräder en part eller den för vilken avgörandet i ärendet kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada, 3) om avgörandet i ärendet kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada för tjänstemannen eller för en i 2 mom. 1 punkten avsedd närstående till honom eller henne, 4) om tjänstemannen står i anställningsförhållande eller i sådant uppdragsförhållande som har samband med det föreliggande ärendet till en part eller till någon för vilken avgörandet i ärendet kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada, 5) om tjänstemannen eller en i 2 mom. 1 punkten avsedd närstående till honom eller henne är medlem av styrelsen, förvaltningsrådet eller något därmed jämförbart organ eller är verkställande direktör eller innehar motsvarande ställning i en sådan sammanslutning eller stiftelse eller sådant statligt affärsverk eller sådan statlig inrättning som är part eller för vilken avgörandet i ärendet kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada, 6) om tjänstemannen eller en i 2 mom. 1 punkten avsedd närstående till honom eller henne hör till direktionen för eller något annat därmed jämförbart organ i ett ämbetsverk eller en inrättning och det är fråga om ett ärende som sammanhänger med styrningen eller övervakningen av ämbetsverket eller inrättningen, eller 7) om tilltron till tjänstemannens opartiskhet av något annat särskilt skäl äventyras.

Enligt 29 § förvaltningslagen avgör en tjänsteman själv om han eller hon är jävig. Om jäv för ledamöter och föredragande i ett kollegialt organ beslutar dock organet i fråga. Ett kollegialt organ beslutar också om någon annan som har rätt att närvara är jävig. Enligt en huvudregel får en sådan medlem eller föredragande i ett kollegialt organ mot vilken en invändning om jäv har anförts inte delta i avgörandet av jävsfrågan. Ett undantag utgörs av de situationer där organet inte är beslutfört utan den ifrågavarande personen och det inte är möjligt att utan avsevärt dröjsmål få en ojävig person i hans eller hennes ställe.

Förvaltningslagen (9 och 10 kap.) innehåller även bestämmelser om delgivning av förvaltningsbeslut och andra handlingar. Dessa bestämmelser avses även tillämpas i fråga om delgivningen av styrelsens avgöranden.

5 §. *Studering vid en polisläroinrättning.* Det föreslås att i paragrafen vid sidan av en definition av en polisaspirant ges en definition av en studerande vid en polisläroinrättning. Den som studerar för grundexamen för polis är polisaspirant med undantag för de perioder av arbetspraktik och fältarbete under vilka han eller hon är utnämnd till ett tjänsteförhållande för viss tid som yngre konstapel.

Det föreslås att i paragrafen även fastställs vad som avses med en studerande i denna lag och i de bestämmelser som utfärdats med stöd av den. En definition krävs eftersom den som avlägger grundexamen för polis är polisaspirant och övriga studerande vid en polisläroinrättning är studerande. För att man inte i bestämmelserna skall behöva använda termerna polisaspirant och studerande parallellt, föreslås att det föreskrivs att med en studerande även avses en polisaspirant.

6 §. *Antagning av studerande till utbildning för grundexamen för polis.* Enligt 7 § 1 mom. 8 punkten statstjänstemannalagen kan till i polislagen nämnda polismanstjänster utnännas endast finska medborgare. I utbildningen för grundexamen för polis ges utbildning som uttryckligen avser att ge behörighet för utövande av en tjänst som polisman. Eftersom endast finska medborgare kan utnännas till polismanstjänster är det inte heller ändamålsenligt att till utbildningen i regel ta in andra än finska medborgare. I utbildningen för grundexamen för polis ingår numera en arbetspraktikperiod och en period av fältarbete under vilka den som genomgår utbildning för grundexamen är utnämnd till ett tjänsteförhållande för viss tid som yngre konstapel. Redan i detta skede framställs kravet på finskt medborgarskap. Därför föreslås att i lagen skrivs in ett krav på att den som tas in till utbildning för grundexamen skall vara finsk medborgare. Polisskolan kan dock enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. av särskilda skäl medge undantag från kravet på finskt medborgarskap. Undantag kan göras i fråga om en invandrare som ansökt om finskt medborgarskap, då behandlingen av medborgarskapsärendet ännu pågår men det är sannolikt att den sökande kommer att beviljas finskt medborgarskap.

När det gäller utbildningen för grundexamen förutsätts av den som tas in till Polissko-

lan att han eller hon har avlagt åtminstone yrkesinriktad grundexamen, genomgått gymnasiet eller avlagt studentexamen eller någon annan examen som nämns i studentexamensförordningen (1000/1994). Kravet motsvarar det nu gällande kravet. Den som väljs till utbildningen för grundexamen skall dessutom ha fullgjort den beväringstjänstgöring i aktiv trupp som avses i värnpliktslagen. Av den som tas in till utbildningen krävs dessutom att han eller hon beträffande hälsotillståndet och i övrigt med tanke på skötsel av de uppgifter som ankommer på polisen är lämplig att vara polis.

Värnpliktslagens (452/1950) 5 § har ändrats genom en lag (19/1998) som trädde i kraft den 1 januari 1999. Enligt bestämmelsen är tiden för beväringstjänsten minst 180 dagar.

Det föreslås att 6 § 3 punkten i lagförslaget formuleras så, att den motsvarar det gällande innehållet i 5 § värnpliktslagen. I praktiken innebär detta att den som tas in till utbildningen för grundexamen för polis enligt en huvudregel skall ha fullgjort en tid i beväringstjänst som omfattar minst 180 dagar.

Kravet på fullgörande av den beväringstjänstgöring i aktiv trupp som avses i värnpliktslagen avses inte gälla kvinnor eller personer med åländsk hembygdsrätt.

Enligt 1 § värnpliktslagen är för fäderneslandets och den lagliga samhällsordningens försvar varje finsk man värnpliktig. Om skyldigheten att på annat sätt delta i fosterlandets försvar och att biträda detsamma gäller, vad därom är särskilt stadgat. Med ett sådant annat sätt som avses i bestämmelsen avses civiltjänst, om vilket föreskrivs i 1 § civiltjänstlagen (1723/1991). Enligt bestämmelsen befrias en värnpliktig som försäkrar att allvarliga samvetsskäl som grundar sig på religiös eller etisk övertygelse hindrar honom att fullgöra sin tjänstgöring enligt värnpliktslagen från tjänstgöringen under fredstid och förordnas att fullgöra civiltjänst.

Sådana hinder för fullgörandet av beväringstjänstgöring som avses i värnpliktslagen är i allmänhet sådana allvarliga samvetsskäl som grundar sig på religiös eller etisk övertygelse och vilka omfattar ett kategoriskt avståndstagande från våld eller absolut vägran att använda skjutvapen. Dessa skäl skulle

med största sannolikhet även hindra en person från att avlägga grundexamen för polis i dess fulla omfattning och från att på ett fullödigt sätt sköta uppgifterna som polisman. Den som avlägger grundexamen för polis är tvungen att delta i undervisning i skytte och i självförsvarskurser. Polismannen är senare i sitt arbete tvungen att använda skjutvapen och andra maktmedelsredskap samt i extrema situationer även att avfira skott mot människor. Av dessa orsaker är det befogat att kräva att de som godkänns för avläggande av grundexamen för polis enligt en huvudregel skall ha fullgjort den beväringstjänst som avses i värnpliktslagen. Polisskolan kan dock medge ett undantag från detta. I praktiken kan ett sådant undantag göras i fråga om invandrare.

Såsom konstaterades ovan gäller kravet på fullgörande av värnplikt enligt värnpliktslagen inte kvinnor eller personer med åländsk hembygdsrätt.

Enligt 12 § självstyrelselagen för Åland (1144/1991) har den som har hembygdsrätt rätt att i stället för att fullgöra värnplikt tjänstgöra på motsvarande sätt vid lots- och fyrinrättningen eller i någon annan civilförvaltning. Om man av ålänningar krävde fullgörande av värnplikt enligt värnpliktslagen skulle detta begränsa antalet sökande från Åland och även kvaliteten på sökandena, eftersom fullgörande av beväringstjänst är frivilligt och i praktiken rätt ovanligt. Polisen på Åland behöver utbildade polismän. Å andra sidan är det svårt att till Åland rekrytera polismän från andra orter i Finland.

För att främja jämställdhet inom polisförvaltningen och för att polisens personalstruktur skall bli ändamålsenlig förutsätts att ett ännu större antal kvinnor än hittills söker sig till utbildningen för grundexamen för polis. Ifall den beväringstjänstgöring i aktiv trupp som för kvinnor föreskrivits på frivillig basis utgjorde en grund för uttagning till utbildning för grundexamen för polis skulle en betydande andel sådana kvinnliga sökande som lämpar sig för polisyrket gallras ut. Genom att av kvinnor inte krävs fullgörande av beväringstjänstgöring i aktiv trupp främjas jämställdhet mellan könen inom polisförvaltningen.

En urvalsgrund vid uttagningen till utbildning för grundexamen för polis är även att

personen beträffande hälsotillståndet och i övrigt med tanke på skötseln av de uppgifter som ankommer på polisen är lämplig. Med stöd av paragrafens 3 mom. avses polisens högsta ledning fastställa enligt vilka kriterier denna bedömning görs. Detta förfarande motsvarar nuvarande praxis. Enligt 15 § i den gällande förordningen om polisutbildning kan för avläggande av grundexamen för polis antas en person som beträffande hälsotillståndet och med tanke på skötseln av de uppgifter som ankommer på polisen är lämplig. Polisens högsta ledning har på denna punkt den 15 november 2001 fastställt mer detaljerade urvalsgrunder. Enligt dessa urvalsgrunder skall den som antas till utbildning för grundexamen för polis till levnadssättet motsvara de krav som ställs för polisyrket. Sökanden får inte ha dömts till straff för brott. Brott mot bestämmelser i vägtrafiklagen eller straff för något annat ringa brott är inte nödvändigtvis ett hinder för kallelse till urvalsprov, ifall den sökande med beaktande av brottens art, antalet brott eller den tidpunkt brotten begåtts till levnadssättet kan anses vara lämplig för polisyrket. Öppen rasism, annan olaglig verksamhet och anhänganden på grund av berusning vilka skett nyligen gör en person mindre lämplig för polisyrket. Den slutliga bedömningen av en persons lämplighet görs av Polisskolans föreståndare med beaktande av innehållet i brottet eller brotten samt de övriga ovan nämnda omständigheterna, tidpunkten för dessa samt hur klandervärda handlingarna är.

Den som söker sig till utbildningen för grundexamen för polis lämnar även en utredning över sitt hälsotillstånd samt ett intyg över synförmågan. Den som väljs till utbildningen skall på basis av den hälsoundersökning som ingår i urvalsprovet befinnas lämplig för polisyrket. Till utbildningen godkänns inte en sökande som har en sjukdom som nedsätter eller begränsar arbetsförmågan eller en sökande vars drogtest påvisar illegalt bruk av narkotika, eller som vägrat genomgå narkotikatest. I de urvalsgrunder som polisens högsta ledning fastställt definieras de krav i fråga om sinnesfunktionerna som gäller synförmåga, färgsinne och hörsel. I urvalsgrunderna konstateras vidare att den sökandes personliga egenskaper skall vara lämpliga

med tanke på skötseln av de uppgifter som ankommer på polisen. I fråga om personens längd har en minimilängd fastställts. Polisskolans föreståndare kan av särskilda skäl medge undantag från det krav som gäller personens längd.

Avsikten är att polisens högsta ledning fortsättningsvis skall fastställa dylika urvalsgrunder, utifrån vilka det bedöms huruvida en person beträffande hälsotillståndet och i övrigt med tanke på skötseln av de uppgifter som ankommer på polisen är lämplig.

Ett annat krav som ställs för uttagning till utbildning för grundexamen är även att den sökande har körrätt minst för fordon av klass B.

För dem som avses bli antagna till utbildning för grundexamen ordnas även ett urvalsprov. Ett godkänt resultat i urvalsprovet är en förutsättning för uttagning till utbildningen. I urvalsprovet ingår även en hälsoundersökning vid vilken bedöms den sökandes lämplighet för polisyrket. Enligt gällande praxis genomgår den sökande i samband med denna även ett drogtest. Ifall personen vägrar genomgå drogtest eller om testet påvisar illegalt bruk av narkotika, avses personen inte bli antagen till utbildningen för grundexamen.

Det föreslås att i 7 § i lagförslaget tas in en bestämmelse om drogtest i samband med att en person söker sig till utbildningen för grundexamen för polis samt om drogtest under utbildningstiden. Enligt den föreslagna bestämmelsen är den som söker sig till utbildningen för grundexamen förpliktad att genomgå drogtest innan han eller hon godkänns för utbildningen. Om den sökande vägrar att genomgå test eller lämnar ett positivt prov i en situation där det inte finns någon godtagbar orsak till att provet är positivt leder detta till att den sökande inte tas in till utbildning för grundexamen.

7 §. *Drogtest.* Enligt gällande praxis tas en person inte in till utbildning för grundexamen för polis om det narkotikatest personen genomgått påvisar illegalt bruk av narkotika. För utförande av narkotikatest krävs den sökandes samtycke.

Utförandet av drogtestet stöder sig inte sådan situationen är nu på bestämmelser som gäller polisen och det finns inte heller några

allmänna bestämmelser om utförande av test.

Integritetsskyddet kan hänföras till grundlagens 7 § enligt vilken alla har rätt till liv och till personlig frihet och integritet och ingen får berövas dessa godtyckligt eller utan laglig grund. Den personliga friheten har karaktären av en allmän grundläggande rättighet, som inte bara skyddar människans fysiska frihet utan också hennes viljas frihet och självbestämmanderätt. Med självbestämmanderätt avses individens rätt att bestämma över sig själv och sitt handlande. Rätten till personlig integritet omfattar skydd mot ingrepp i såväl den fysiska som den mentala integriteten och kan också tillämpas på relationer mellan privatpersoner. Sålunda skyddar den bl.a. mot kroppsvisitation och med tvång utförda medicinska eller motsvarande åtgärder.

Integritetsskyddet kan även hänföras till det skydd för privatlivet som regleras i 10 § i grundlagen. Begreppet privatliv uppfattas som ett samlande begrepp för en persons privata sfär, och till privatlivet anses höra åtminstone individens rätt att knyta och upprätthålla kontakter till andra människor och miljön samt att själv bestämma om sig själv och sin kropp. Rätten till privatliv innebär att individen har rätt att leva sitt eget liv utan godtyckliga eller ogrundade ingripanden av myndigheter eller andra utomstående. Denna bestämmelse ålägger staten att avstå från åtgärder som kränker medborgarnas privatliv, men även att aktivt vidta åtgärder för att skydda privatlivet från kränkningar från andra individer.

Kravet på datasekretess för den enskilde anses utgöra en väsentlig del av integritetsskyddet. Enligt 10 § grundlagen utfärdas genom lag närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter. Med detta avses att den enskildes rättsskydd och integritetsskyddet i samband med behandling av personuppgifter bör säkras genom bestämmelser på lagnivå. Allmänna lagar som reglerar behandlingen av personuppgifter är personuppgiftslagen (523/1999) och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). När det gäller uppgifter som avser en persons hälsotillstånd är den lagstiftning som gäller hälso- och sjukvården särskilt viktig.

De grundläggande fri- och rättigheterna är inte helt absoluta utan de kan i vissa situatio-

ner begränsas. I vilken utsträckning inskränkningar i de grundläggande fri- och rättigheterna kan tillåtas fastställs utifrån de inom juridiken och lagstiftningspraxis utvecklade allmänna och de i lagtexten inskrivna särskilda förutsättningarna för begränsning av grundläggande fri- och rättigheter. I den punkt i grundlagen som gäller skydd för privatlivet ingår inga särskilda krav i fråga om begränsningar. Med stöd av en särskild bestämmelse föreskrivs att den personliga integriteten inte får kränkas godtyckligt eller utan laglig grund.

Enligt de allmänna krav som gäller begränsning av de grundläggande fri- och rättigheterna skall inskränkningarna vara noga avgränsade och tillräckligt exakt definierade i lag.

Genom en lag som stiftats i vanlig lagstiftningsordning kan dock inte föreskrivas om en inskränkning av kärnan i en grundläggande fri- eller rättighet. Medicinsk testning, i vilken även drogtest ingår, skall regleras i lag när den begränsar individens integritet, som tryggas genom de grundläggande fri- och rättigheterna. I lagen skall omständigheterna kring testningen tillräckligt exakt definieras och noga avgränsas. Då de grundläggande fri- och rättigheterna begränsas skall ett tillräckligt rättsskydd säkerställas. Inskränkningarna får inte heller stå i strid med de för Finland bindande avtalen om de mänskliga rättigheterna.

Inskränkningar i de grundläggande fri- och rättigheterna skall dessutom vara godtagbara med tanke på systemet för de grundläggande fri- och rättigheterna samt vara dikterade av ett vägande samhälleligt behov. De skall vara nödvändiga för uppnående av målet och skall till sin omfattning stå i rätt förhållande till det rättsobjekt som skyddas i de grundläggande fri- och rättigheterna och vikten av det samhälleliga intresse som ligger bakom inskränkningen. När det gäller drogtestningens godtagbarhet motiveras den av att motarbetandet av narkotikabruk samt andra personers säkerhet eller den allmänna säkerheten kan anses utgöra vägande samhälleliga behov och även utgöra sådana skäl för en begränsning av de grundläggande fri- och rättigheterna som överensstämmer med systemet för de grundläggande fri- och rättigheterna. Kravet

på proportionalitet kan i denna proposition anses bli uppfyllt eftersom drogtestet görs i begränsad omfattning för personer som söker sig till polisutbildning. Det finns ett nödvändigt samhällsligt behov, och ett behov som påkallas av att säkerheten måste tryggas, att säkerställa att till polisen för utbildning bara tas in personer som är lämpliga för yrket.

Drogtestet kan även göras under det att utbildningen för grundexamen pågår, och i samband med den arbetspraktik som ingår i utbildningen. Härvid skall det dock finnas grundad anledning att misstänka att polis-aspiranten eller praktikanten uppträder rus-medelpåverkad under utbildningstiden eller i arbetsutövningen under praktikperioden.

Med hjälp av drogtest utreder man om en person använder alkohol, droger eller läkemedel.

Vägran att genomgå drogtest eller lämnande av ett positivt resultat i ett test avses kunna leda till att den som söker in till utbildning för grundexamen för polis inte tas in till utbildningen. Om vägran att genomgå test eller lämnande av ett positivt resultat sker under det att utbildningen för grundexamen pågår, kan detta medföra att personen avstängs från utbildningen. Rättsskyddet skall dock i sådana fall tryggas genom en möjlighet att i enlighet med lagens 19 § söka rättelse hos styrelsen för polisläroinrättningarna och vidare genom en möjlighet att hos förvaltningsdomstolen överklaga styrelsens beslut i fråga om rättelseyrkandet.

8 §. *Antagning av studerande till utbildning för annan examen.* Polisens högsta ledning skall fastställa urvalsgrunderna i anslutning till examen för polisunderbefäl. Polisskolan tar in studerande på grundval av dessa. Förfarandet motsvarar gällande praxis.

Polisskolan ordnar även sådan utbildning för säkerhetsbranschen som står utanför polisförvaltningen. I 7 § i inrikesministeriets förordning om specialutbildning för väktare i användningen av maktmedel (781/2002) bestäms att specialutbildningen i användningen av maktmedel ordnas av Polisskolan. På utbildningen tillämpas de bestämmelser som utfärdats om polisutbildningen med undantag av studerandenas studiesociala förmåner. I anslutning till detta föreslås i lagen om polisutbildning tas in en bestämmelse som preci-

serar att Polisskolan tar in studerande även till den utbildning för säkerhetsbranschen som står utanför polisförvaltningen.

Den examen som avläggs vid Polisyrkes-högskolan är polisbefälsexamen. Examen är en yrkeshögskoleexamen. Polisens högsta ledning avses fastställa de grunder enligt vilka studerande tas in för avläggande av polisbefälsexamen. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar gällande praxis.

Enligt 22 § yrkeshögskolelagen ordnas antagningen av studerande till yrkeshögskolorna med hjälp av gemensam ansökan och med användning av det antagningsregister som avses i lagen om antagningsregistret och studentexamensregistret (1058/1998), om inte något annat föreskrivs genom förordning av statsrådet. Ansökan till studier vid Polisyrkes-högskolan görs till polisförvaltningen, och det förutsätts att sökanden har avlagt grundexamen för polis eller polisunderbefälsexamen samt arbetat som polisman i minst tre år och enligt Polisyrkes-högskolans bedömning har tillräckliga kunskaper och färdigheter för yrkeshögskolestudier. Som studerande kan också antas en person som innehar en polisunderbefäls- eller polisbefälstjänst och som har avlagt högskoleexamen, om personen i fråga enligt Polisyrkes-högskolans bedömning har tillräckliga kunskaper och färdigheter för yrkeshögskolestudier samt beredskap att klara av polisbefälsuppgifterna. Urvalet sker därvid enligt andra grunder än i yrkeshögskolorna i övrigt och kan alltså inte ske med hjälp av gemensam ansökan till yrkeshögskolor. För att göra förfarandet klarare föreslås att i lagen tas in en bestämmelse i vilken fastställs att förordningen om systemet för gemensam ansökan till yrkeshögskolorna (353/2003) inte tillämpas på antagningen av studerande till polisyrkes-högskolan.

9 §. *Arbetspraktik och fältarbete.* I grundexamen för polis ingår en arbetspraktikperiod och en period av fältarbete, vilka ingår i de fördjupade yrkesstudierna. Arbetspraktiken och fältarbetet utförs inom någon enhet inom polisen. I propositionen föreslås att det föreskrivs att den som tagits in för avläggande av grundexamen för polis så snart beslutet om antagning delgivits förbinder sig att utföra arbetspraktiken och fältarbetet inom den po-

lisenhet till vilken han eller hon har anvisats.

Före valet av polisenhet där arbetspraktiken skall genomföras hör Polisskolan polisaspiranten och skall i mån av möjlighet anvisa praktikplatsen i en polisenhet som till sitt läge så långt som möjligt motsvarar den studerandes önskemål. Detta går dock inte alltid att ordna och i sista hand skall polisförvaltningen fastställa i vilken enhet arbetspraktiken genomförs. Polisens högsta ledning avtalar i samband med resultatsamtalen med polisens länsledningar om antalet praktikplatser inom varje polisnärättning. Att polisförvaltningen har beslutanderätten har särskilt stor betydelse när det gäller val av polisenhet för fältarbete. Den period av fältarbete som ingår i de fördjupade studierna är en s.k. period med inläring i arbetet. Till enhet där perioden av fältarbete utförs väljs en sådan enhet inom polisen som kan uppfylla de mål i fråga om utbildningen som ställs för utbildningsperioderna och i vilken den studerande kan få en god praktisk utbildning och praktisk erfarenhet av arbetsuppgifterna. Fältarbetet är en uppdelad del av utbildningen för grundexamen för polis och arbetet genomförs också under Polisskolans ledning. I valet av polisenhet läggs huvudvikten vid att de mål som uppställts för det studerandes utbildning skall uppnås. I och med att polisen har beslutanderätten i fråga om valet av platsen kan man dra nytta därav i samband med förverkligandet av strategiska lösningar inom polisväsendet.

10 §. *Studietid.* I undervisningsplanen fastställs den maximitid inom vilken studierna skall slutföras. Även målen för utbildningen, dess innehåll, undervisnings- och arbetsformerna samt vilka studieprestationer som krävs avses bli fastställda i undervisningsplanen.

Enligt 24 § yrkeshögskolelagen har en studerande rätt att genomföra de studier som leder till yrkeshögskoleexamen enligt utbildningsprogrammet och undervisningsplanerna samt enligt de grunder som anges i yrkeshögskolans examensstadga. En heltidsstuderande skall slutföra studierna inom en tid som är högst ett år längre än deras omfattning.

Polisbefälsexamen är en yrkeshögskoleexamen och omfattas därmed också av ovan nämnda bestämmelse om studierätt. Om en

person som antagits till utbildning för polis inte kan inleda sina studier i den kurs han eller hon beviljats studierätt för, kan polisläroanstalten överföra studierätten till en senare kurs. Studierätten kan dock uppskjutas högst ett år.

11 §. *Förlust av studierätt.* I paragrafen föreslås bestämmelser om förlust av studierätt. Enligt en huvudregel förlorar en studerande som inte inom den maximitid som fastställs i undervisningsplanen har slutfört sina studier sin studierätt. Polisläroinrättningen kan dock av särskilda skäl bevilja den studerande extra tid för att slutföra studierna. Om studierna avbrutits genom beslut av polisläroinrättningen räknas inte den tid studierna är avbrutna in i maximestudietiden.

12 §. *Avbrott i studierna.* Enligt 18 § i den gällande förordningen om polisutbildning kan föreståndaren för läroinrättningen avbryta polisaspirantens eller den studerandes studier om det finns särskilt tungt vägande skäl för avbrottet. Bestämmelsen om avbrott i studierna föreslås bli preciserad och tas in i lag.

Enligt propositionen kan polisläroinrättningen på den studerandes initiativ och på grundval av den studerandes ansökan avbryta hans eller hennes studier för en viss tid. Den fastställda tiden föreslås vara högst två år. Orsaken till avbrottet kan vara bl.a. graviditet och barnafödelse eller arbete utomlands exempelvis i fredsbevarande uppdrag eller som polisens sambandsman. En långvarig sjukdom kan även utgöra en grund för avbrott i studierna som inleds på den studerandes eget initiativ.

Polisläroinrättningen kan även på eget initiativ avbryta studierna om något vägande skäl föreligger. Ett sådant vägande skäl är exempelvis en långvarig sjukdom, där den studerande till följd av långvarig frånvaro inte kan delta i undervisningen. Studierna kan även avbrytas ifall den studerande inte har tillräcklig framgång i studierna. Ett annat sådant vägande skäl som avses i lagrummet är exempelvis att behandlingen av det ärende som gäller den studerandes finska medborgarskap ännu pågår, och den studerande därmed inte för genomförandet av perioden av arbetspraktik kan utnämnas till ett tjänsteförhållande för viss tid som yngre konstapel.

Ett annat vägande skäl är även en anhängig förundersökning av ett brott för vilket den studerande är misstänkt. Avbrottet avses alltid verkställas för en viss tid, dock högst ett år åt gången. En bedömning av behovet att förlänga tiden för avbrottet görs därmed på nytt senast inom ett år från det att beslutet om avbrott fattats.

Det föreslås att beslut om avbrytande av studierna kan verkställas omedelbart oavsett eventuellt ändringsökande. Ifall den studerande senare återupptar sina studier eller om besvärinstansen upphäver beslutet om avbrytande av studierna får den studerande som en huvudregel senare i samband med motsvarande studier räkna sig till godo tidigare genomförda studier. I fråga om vissa läroämnen, såsom exempelvis datasystem och utbildning i användningen av maktmedel, måste man försäkra sig om att den studerandes kunskaper är uppdaterade. Därför föreslås en bestämmelse om att polisläroinrättningen från fall till fall beslutar om tillgodoräkandet av studier.

Med stöd av det beslut som avses i paragrafens 1 mom. räknas inte den tid studierna är avbrutna in i maximistudietiden.

13 §. *Varning och anmärkning.* I statstjänstemannalagen ingår bestämmelser om varning som kan ges en statstjänsteman. Enligt lagens 24 § kan en tjänsteman som bryter mot eller åsidosätter sin tjänsteplikt ges en skriftlig varning. Enligt 39 § i statstjänstemannaförordningen fattas beslut om varning som ges en tjänsteman av respektive ämbetsverk, om inte något annat stadgas i förordning. Enligt 27 § i polisförvaltningsförordningen fattas inom polisen beslut om varning som ges en tjänsteman av den utnämmande myndigheten.

Polisaspiranter som avlägger grundexamen för polis vid en polisläroinrättning är inte tjänstemän. Å andra sidan är det klarare även med tanke på tjänstemännen inom polisförvaltningen att det är polisläroinrättningen som utdelar de disciplinära straffen för förseelser under utbildningstiden. Därför föreslås att i de bestämmelser som gäller polisen skall föreskrivas om det disciplinära förfarande som gäller studerande vid polisläroinrättningar. Det är också nödvändigt att i lagen specificera för vilka handlingar disciplin-

straff kan ges i form av varning.

Polisläroinrättningen kan som disciplinstraff ge den studerande en skriftlig varning om han eller hon under utbildningstiden betett sig på ett sätt som är olämpligt med tanke på polisens anseende.

De som studerar vid en polisläroinrättning utgör en del av polisens bild i offentligheten. Därför är det viktigt att även de studerande under studietiden uppför sig så att polisens anseende inte skadas. Största delen av dem som studerar vid polisläroinrättningarna, inklusive polisaspiranterna, är polismän. De omfattas därmed av den skyldighet som föreskrivs för polismän i polisförordningen att vid tjänsteutövningen och i sitt privatliv uppträda på ett sätt som inte skadar polisens anseende. Det är dock viktigt att skyldigheten att uppträda på ett tillbörligt sätt under utbildningstiden gäller alla studeranden, även sådana som inte är polismän. Ett beteende under utbildningstiden som är olämpligt med tanke på polisens anseende kan leda till en skriftlig varning eller med stöd av 14 § till avstängning från utbildningen.

Som olämpligt uppträdande enligt paragrafens 3 mom. skall särskilt betraktas en gärning eller ett beteende som är ägnat att äventyra förtroendet för att de uppgifter som ankommer på polisen sköts på ett ärligt, tillförlitligt och rättvist sätt.

Varning kan även ges åt en studerande som försummat att delta i undervisningen eller som brutit mot polisläroinrättningens ordningsstadga.

En studerande som försummat att delta i undervisningen eller som brutit mot polisläroinrättningens ordningsstadga kan av polisläroinrättningen i stället för en skriftlig varning ges en anmärkning, om gärningen med beaktande av fallet som helhet varit mycket lite klandervärd samt om man kan anta att den studerandes beteende förbättras redan av en muntlig anmärkning.

14 §. *Avstängning från utbildningen.* I 17 § i den gällande förordningen om polisutbildning föreskrivs om grunderna för avstängning från utbildningen. Det föreslås att bestämmelsen om avstängning tas in i lag. Det föreslås även att bestämmelsen görs mer exakt.

Polisinrättningen kan avstänga en stude-

rande om denne i samband med ansökan om att bli antagen till utbildningen uppgett oriktiga eller bristfälliga uppgifter eller hemlighållit någon sådan omständighet om sig själv som kunde ha förhindrat antagning till utbildningen.

Bedömningen av huruvida den som tagits in till utbildning för grundexamen för polis är lämplig för polisyrket görs genom de intervjuer som ingår i urvalsförfarandet samt genom att man inhämtar en säkerhetsutredning om den som ansöker om att bli antagen till studerande. Enligt lagen om säkerhetsutredningar (177/2002) kan säkerhetsutredningar göras i fråga om den som söker en tjänst eller ett uppdrag, skall anställas eller antas till utbildning eller sköter en tjänst eller ett uppdrag. En säkerhetsutredning förutsätter att den som utredningen gäller har gett sitt skriftliga samtycke till utredningen i förväg. I 8 § lagen om säkerhetsutredningar fastställs vilka registeruppgifter en säkerhetsutredning kan bygga på. Uppgifter som i detta sammanhang får användas är registeruppgifter från bl.a. informationssystemet för polisärenden, informationssystemet för förvaltningsärenden, skyddspolisens funktionella informationssystem samt straffregistret.

Av säkerhetsutredningen framgår inte på ett heltäckande sätt om personen eventuellt har en brottslig bakgrund eller annars har en bakgrund som är olämplig med tanke på skötseln av uppgifter som ankommer på polisen. En brottslig bakgrund kan förbli outhävd i samband med att säkerhetsutredningen görs exempelvis om den som ansöker om att bli studerande gjort sig skyldig till brott utomlands och behandlingen av saken fortfarande pågår. Polisläroinrättningen får ingen information om brott som begåtts utomlands i samband med den säkerhetsutredning som görs om den sökande eftersom ingen anteckning om ett sådant brott ännu gjorts i de register som upprätthålls här. Saken kan dock senare komma till polisläroinrättningens kännedom. Också ett sådant brott, som senare kommit fram och som polisläroinrättningen då säkerhetsutredningen gjordes och personens lämplighet till polisyrket i övrigt bedömdes inte kände till men som skulle ha lett till att personen inte togs in till utbildningen ifall man hade haft kännedom om det, måste

ovillkorligen utgöra en grund för avstängning från utbildningen. I ett sådant fall uppfyller den studerande inte längre kriterierna för uttagning till utbildningen. Under utbildningstiden kan det även framgå att den studerande är beroende av rusmedel eller narkotika i en sådan omfattning att det hade hindrat honom eller henne från att tas ut till utbildningen om man känt till detta beroende då beslutet om intagningen fattades. Om en sådan omständighet kommer fram kan den även utgöra en grund för avstängning från utbildningen.

I 7 § i lagförslaget föreslås att den som avlägger grundexamen för polis kan åläggas ett drogtest även under utbildningstiden, om det finns grundad anledning att misstänka att han eller hon under den tid utbildningen för grundexamen pågår uppträder rusmedelspåverkad i samband med utbildningen eller i arbetsutövningen under praktikperioden. Om den som avlägger grundexamen vägrar genomgå drogtest kan denna vägran utgöra en grund för avstängning från utbildningen. En grund för avstängning avses även vara att personen lämnar ett positivt prov och det inte finns någon godtagbar förklaring till att provet är positivt.

En avstängningsgrund kan även vara att den studerande inte återupptar studierna efter ett avbrott som han eller hon beviljats eller som läroinrättningen ålagt. Under utbildningen för grundexamen kan det uppstå situationer till följd av vilka det inte längre föreligger grunder för att fortsätta utbildningen. Den studerande kan exempelvis under utbildningstiden insjukna eller ådra sig en så allvarlig skada att det är uppenbart att han eller hon inte efter utbildningen kan verka som polis. På motsvarande sätt är det inte heller ändamålsenligt att fortsätta en studerandes utbildning i en situation där den studerande antagits för avläggande av grundexamen för polis och undantag gjorts med avseende på kravet på finskt medborgarskap, ifall personen får avslag på sin ansökan om medborgarskap, eftersom han eller hon på grund av kravet på finskt medborgarskap i fråga om polismanstjänster inte kan utnämnas till en tjänst som polisman.

Om en studerande upprepade gånger eller på ett väsentligt sätt försummar att delta i undervisningen kan han eller hon avstängas

från utbildningen. Den som upprepade gånger eller i väsentlig omfattning bryter mot bestämmelserna i polisläroinrättningens ordningsstadga avses även kunna avstängas från utbildningen.

Den som under utbildningstiden gör sig skyldig till ett brott som visar att personen är olämplig för en tjänst som polisman samt under utbildningstiden uppträder på ett sätt som är olämpligt med tanke på polisens anseende kan antingen med stöd av 13 § i lagförslaget få en skriftlig varning eller avstängas från utbildningen. Den bestämmelse som gäller avstängning från utbildningen motsvarar till dessa delar den avstängningsgrund som föreskrivits för studerande vid Försvarshögskolan och som gäller uppträdande som är olämpligt för en militärpersoners värdighet. I 10 a § lagen om försvarsmakten (402/1974) föreskrivs att en studerande vid Försvarshögskolan som har gjort sig skyldig till brott eller till uppträdande som i övrigt är olämpligt för en militärpersoners värdighet kan avstängas från skolan.

Det föreslås att beslut om avstängning från utbildningen kan verkställas genast oavsett eventuellt ändringssökande. Ifall besvärinstansen upphäver ett beslut som gäller avstängning från utbildningen får den studerande som en huvudregel senare i samband med motsvarande studier räkna sig till godo tidigare genomförda studier. Eftersom det i fråga om vissa läroämnen, såsom exempelvis data-system och utbildning i användningen av maktmedel, är skäl att försäkra sig om att den studerandes kunskaper är uppdaterade föreslås en bestämmelse om att polisläroinrättningen från fall till fall beslutar om tillgodoräkandet av studier.

Enligt gällande bestämmelser har ett tjänsteförhållande för viss tid som yngre konstapel, som en tjänsteman som avstängts från utbildningen för grundexamen utnämnts till i syfte att genomföra en period av arbetspraktik eller fältarbete, avslutats med stöd av bestämmelser i tjänstemannalagen. I praktiken har detta inneburit att polislinrättningen i den härad där arbetspraktiken eller fältarbetet genomförs har haft behörighet att avsluta en yngre konstapels tjänsteförhållande på viss tid innan den fastställda tiden löpt ut. Beslutet om avstängning från utbildningen har där-

emot fattats av polisläroinrättningen. Sålunda har med avseende på en och samma händelse två separata förfarande med sina respektive förhörsförfaranden tillämpats. Detta förfarande omfattar som helhet betraktat rätt många skeden och är besvärligt. Eftersom perioderna av arbetspraktik och fältarbete är en ouplöslig del av utbildningen för grundexamen föreslås i 14 § 4 mom. ingå en bestämmelse som gör förfarandet enklare än vad det för närvarande är.

I syfte att genomföra praktikperioden och perioden av fältarbete utnämns den som genomgår utbildningen för grundexamen för polis till ett tjänsteförhållande för viss tid som yngre konstapel i den enhet polisen anvisar. Om den studerande under denna tid till följd av en händelse som inträffat under den tid arbetspraktiken eller fältarbetet genomfördes eller före denna period avstängs från utbildningen, avses tjänsteförhållandet på viss tid som yngre konstapel för den studerandes vidkommande med stöd av den föreslagna bestämmelsen utan särskilt beslut bli avslutat från den tidpunkt då han eller hon avstängdes från utbildningen. Arbetet i tjänsteförhållande för viss tid som yngre konstapel i syfte att genomföra arbetspraktik eller fältarbete är en så ouplöslig del av utbildningen för grundexamen att avstängning från utbildningen även måste medföra att tjänsteförhållandet på viss tid avslutas.

15 §. *Förfarande i ärenden som gäller förlust av studierätt och avbrytande av studier samt förfarandet i disciplinärenden.* I grundlagens 21 § föreskrivs om rättsskydd som en grundläggande rättighet. I paragrafens 2 mom. föreskrivs att offentligheten vid handläggningen, rätten att bli hörd, rätten att få motiverade beslut och rätten att söka ändring samt andra garantier för en rättvis rättegång och god förvaltning skall tryggas genom lag.

I anslutning till den grundläggande rättighet som nämns ovan skall i lag i fråga om rättigheter och skyldigheter även föreskrivas om rätten att bli hörd. Därför föreslås i propositionen att i lagen om polisutbildning tas in en uttrycklig bestämmelse om att den studerande skall höras i anslutning till menliga påföljder som gäller dem. Enligt bestämmelsen skall polisläroinrättningen innan den fattar ett beslut om förlust av studierätten höra den

studerande. Innan beslut fattas om avbrott i studierna eller om att en studerande skall ges en varning eller en anmärkning eller avstängas från utbildningen skall polisläroinrättningen för den studerande specificera den gärning eller försummelse som åtgärden grundar sig på, höra den studerande samt skaffa annan behövlig utredning.

16 §. *Studerandes deltagande i polisuppgifter.* Enligt 20 § i den gällande förordningen om polisutbildning kan föreståndaren för polisläroinrättningen förordna polisaspiranter och studerande att såsom övningar i anslutning till utbildningen utföra uppgifter som ankommer på polisen vid en annan enhet inom polisen. Ministeriet kan ge ett motsvarande förordnande när det gäller andra uppgifter än sådana som har samband med utbildningen. Det föreslås att bestämmelsen preciseras och tas in i lag.

Det föreslås att polisläroinrättningen ges befogenhet att ge förordnanden i fråga om uppgifter som ingår i utbildningen. Förordnandet kan gälla både polismän som studerar vid en polisläroinrättning och s.k. civila studerande. Avsikten är att de studerande utför dessa uppgifter såsom övningar i anslutning till utbildningen samt även i en annan enhet inom polisen och under enhetens ledning.

I fråga om andra uppgifter än sådana som har samband med utbildningen föreslås att rätten att ge förordnanden i stället för inrikesministeriet ges polisens högsta ledning, som ansvarar för ledningen av polisverksamheten. Det föreslås dock att bestämmelsen preciseras genom att man fastställer i vilka situationer ett sådant förordnande kan ges.

I 42 § polislagen (493/1995) fastställs förutsättningarna för komplettering av polispersonalen. Enligt bestämmelsen kan statsrådet besluta att polisens personal skall kompletteras med särskild kompletterande polispersonal, när sådan behövs med hänsyn till statens säkerhet eller exceptionella förhållanden. Användningen av kompletterande polispersonal är begränsad till sådana förhållanden som avses i lagen om försvarstillstånd (1083/1991) och beredskapslagen (1090/1991). Undantagsförhållanden enligt beredskapslagen är mot Finland riktat väpnat angrepp och krig samt efterkrigstillstånd, allvarlig kränkning av Finlands territoriella in-

tegritet samt krigshot mot landet samt någon annan därmed jämförbar särskild händelse som har inträffat utanför Finland om den kan vålla allvarlig fara för grunderna för den nationella existensen och välfärden, sådant allvarligt hot mot befolkningens utkomst eller mot grunderna för landets näringsliv som beror på försvårad eller förhindrad import av nödvändiga bränslen och annan energi samt råvaror och andra varor eller på någon annan till sina verkningar därmed jämförbar plötslig störning i det internationella handelsutbytet, samt en storolycka. Kompletterande polispersonal kan i praktiken behövas t.ex. vid sådana större, okontrollerbara händelser vid landets gränser där polisens egna personalresurser är otillräckliga. Ett liknande behov kan uppstå när storolyckor som medför allmän fara inträffar inom eller utom landets gränser.

I framtiden kan sådana situationer uppstå där det inte finns någon orsak att använda kompletterande polispersonal men där det ändå rör sig om händelser av en sådan art eller omfattning att tjänstemännen inom polisförvaltningen inte räcker till för att klara av situationen. Polisens högsta ledning kan då förordna polismän som studerar vid polisläroinrättningarna, i praktiken polisaspiranter, till uppgifter som ankommer på polisen. Förutsättningen för ett sådant förordnande är att användandet av studerande krävs för att trygga statens säkerhet eller för att sköta en riksomfattande särskild situation inom polisverksamheten. I sådana uppdrag avses endast sådana studerande vid polisläroinrättningarna som är polismän delta. En ytterligare förutsättning även för deras vidkommande är att de fått en tillräcklig grundutbildning. I praktiken innebär en tillräcklig grundutbildning att dessa personer fullgjort den studieperiod som omfattar fält- och larmverksamhet.

Med en riksomfattande särskild situation inom polisverksamheten avses en sådan omfattande polisoperation som har verkningar över hela landet eller en stor del av landet. En sådan situation kan uppstå t.ex. i samband med brott mot eller olyckor vid kärnkraftverk eller till följd av att farliga kemiska eller biologiska ämnen sprids ut genom brottslig verksamhet. I sådana fall är det viktigt att polisens resurser kan utökas efter att den lokala

och den rörliga polisens resurser redan bundits vid verksamheten. Polis skolans studentunderlag omfattar ca 500 studerande av vilka en stor del kan användas som en reserv vid den övriga polisen. Det vore ändamålsenligt att använda sig av studerande vid en polisläroinrättning, huvudsakligen polis aspiranter, innan man kallar in sådan kompletterande polispersonal som avses i 42 § polislagen.

Om polismännens befogenheter bestäms i 7 § polislagen. Enligt bestämmelsen har en polis man vid utförandet av sina uppgifter i hela landet sådana befogenheter som stadgas i polis lagen eller i någon annan lag. En polis aspirant har en polismans befogenheter när han under sin utbildares ledning och uppsikt utför uppgifter som ingår i utbildningen. Det föreslås att 7 § 2 mom. polis lagen ändras så, att i lagrummet bestäms att polis aspiranter skall ges polis befogenheter även då de av polisens högsta ledning är förordnade att utföra andra på polisen ankommande uppgifter än sådana som har samband med utbildningen.

Det föreslås att i lagen om polis utbildning med avseende på befogenheterna av klarhets skäl tas in en bestämmelse med hänvisning till 7 och 46 § polis lagen. Hänvisningen till 46 § avses gälla s.k. civila studerandes befogenheter i fråga om uppgifter som har samband med utbildningen. Beträffande befogenheterna för sådana studerande gäller vad som i 46 § polis lagen föreskrivs om befogenheter för den som bistår en polis man.

17 §. *Tystnadsplikt och förbud mot utnyttjande.* I 23 § lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet föreskrivs om tystnadsplikt och förbud mot utnyttjande. Bestämmelsen tillämpas på den som är anställd hos en myndighet och den som innehar ett förtroendeuppdrag. Bestämmelsen tillämpas även på den som i egenskap av praktikant eller i övrigt verkar hos en myndighet eller på uppdrag av en myndighet eller är anställd hos den som utför ett myndighetsuppdrag. Eftersom de som avlägger grundexamen för polis, dvs. polis aspiranterna, inte med undantag av perioden av arbetspraktik eller fältarbete är anställda hos en myndighet tillämpas inte lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet på dem. Det föreslås därför att i lagen tas in en bestämmelse om tystnadsplikt för studerande. Den föreslagna bestämmelsen

avses till sitt innehåll motsvara 23 § lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

Avsikten är att till straff för brott mot tystnadsplikten döms enligt 38 kap. 1 eller 2 § strafflagen, om inte gärningen skall bestraffas enligt 40 kap. 5 § strafflagen eller om inte strängare straff för den föreskrivs någon annanstans i lag.

18 §. *De studerandes studiesociala förmåner.* I 19 § i förordningen om polis utbildning föreskrivs om den studerandes studiesociala förmåner. Enligt bestämmelsen betalas till studerande fast avlöning under studietiden, om inte ministeriet av särskilda skäl bestämmer något annat. Polis aspiranter får en av ministeriet fastställd dagpenning för studietiden. Polis aspiranter och studerande får fri bostad och kost under studietiden. Enligt bestämmelsen svarar Polis skolan i samband med utbildning för grundexamen även för fri hälso- och sjukvård till de delar behovet av vård har yppat sig under studietiden och hälso- och sjukvården inte ersätts på några andra grunder.

Tjänstemän inom polis förvaltningen som genomgår utbildning vid en polis läroinrättning omfattas av arbetshälsovården vid sin egen arbetsplats. Bestämmelser om hälso- och sjukvård och ersättning av kostnader för sådan krävs endast i fråga om polis aspiranter som avlägger grundexamen, vilka inte ännu är tjänstemän vid polis förvaltningen, samt i fråga om dem som genomgår den övriga utbildningen för perioderna av närundervisning. Det är ändamålsenligt att genom förordning av inrikesministeriet föreskriva om hälso- och sjukvård och om andra studiesociala förmåner såsom kost och logi samt om den dagpenning som betalas till en polis aspirant. Det föreslås att i lagen tas in bestämmelser om att hälso- och sjukvårdskostnader endast ersätts till den del behovet av vård uppkommit under en period av närundervisning och endast till den del den studerande inte är berättigad till ersättning för kostnaderna på någon annan grund.

Jämförelsevis kan konstateras att i 24 § förordningen om försvarshögskolan (668/1992) föreskrivs att studerande vid grundexamensavdelningen för den tid studierna pågår utan ersättning får undervisning,

inkvartering, kost, beklädnad samt studie- och övningsmaterial. Försvarsministeriet bestämmer om hälsovård, dagtraktamente, resekostnadsersättning samt arvoden som skall betalas för det ansvar och den fara som särskilda tjänsteåligganden medför.

Enligt 6 § lagen om Räddningsinstitutet (1165/1994) är undervisning, kost och logi avgiftsfria för studerande på kurser som hör till den yrkesinriktade grundutbildningen samt på sådana kurser vid Räddningsinstitutet som hör till den utbildning som leder till yrkeshögskoleexamen.

19 §. *Lärdomsprov.* I utbildningen för examina för polis ingår avläggande av lärdomsprov. I grundexamen för polis ingår ett slutarbete som omfattar fem studieveckor. Slutarbetet görs som ett individuellt eller grupparbete och presenteras under seminarielektioner. I polisunderbefälsexamen ingår upprättande av en avhandling. Avhandlingen omfattar fem studieveckor, i vilka ingår fem dagar av handledning. Avhandlingen görs i ett ämne som har samband med yrket. I polisbefälsexamen ingår ett avhandlingsseminarium samt upprättande av en avhandling. Seminariet och avhandlingen omfattar sammanlagt 10 studieveckor. Avhandlingens syfte är att visa att den studerande har en förmåga att skaffa kunskap som uppfyller vetenskapliga krav samt förmåga att analysera information och avfatta en skriftlig rapport i ett ämne som har samband med polisbranschen.

Lärdomsprov som ingår i tjänsteexamen görs enligt en huvudregel i sådana ämnen som är till nytta för polisförvaltningen och ämnena väljs av polisenheterna. De som avlägger poliunderbefäls- och polisbefälsexamen vid en polisnärättning är under utbildningstiden i sin befattning kommenderade i utbildning. De får också under utbildningstiden lön för tjänsten. Till dem som avlägger grundexamen för polis betalas dagpenning under den tid utbildningen pågår.

I fråga om lärdomsproven har den studerande som avlägger provet upphovsrätten och om provet genomförs som grupparbete har dessa studerande gemensamt upphovsrätten. I fråga om polisunderbefälsexamen och polisbefälsexamen har lärdomsproven avlagts under den tid under vilken arbetsgivaren betalar lön till den studerande, vilken dock är

befriad från sitt tjänsteuppdrag och kommenderad i utbildning. Med beaktande av detta samt av det faktum att polisförvaltningen föreslår avhandlingsämnena och även har nytta av dem är det ganska rimligt att upphovsrätten till lärdomsproven överförs till polisläroinrättningen, som även i stor omfattning deltar i handledningen av proven. Därför föreslås att i lagen om polisutbildning tas in en bestämmelse om upphovsrätt i fråga om lärdomsprov enligt vilken upphovsrätten till lärdomsprov som avlagts i samband med utbildningen för examen överförs från den studerande till polisläroinrättningen från den tidpunkt då lärdomsprovet har blivit godkänt vid läroinrättningen.

20 §. *Ändringssökande.* Rättelse i ett beslut av en polisläroinrättning som gäller antagning av studerande, förlust av studierätt, avbrytande av studierna, varning eller avstängning från utbildningen kan sökas hos styrelsen för polisläroinrättningarna. Rättelseyrkandet skall göras in om 14 dagar. Tidsfristen börjar när det gäller antagning av studerande från den tidpunkt beslutet om antagning offentliggjorts och i fråga om övriga beslut som avses ovan från den tidpunkt personen i fråga fått del av beslutet. Ett beslut som styrelsen för polisnärättningarna fattat i ett ärende får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen. Den behöriga förvaltningsdomstolen bestäms enligt den polisläroinrättning som fattat beslutet. Därmed överklagas ett beslut i fråga om rättelseyrkande för Polisyrikeshögskolans vidkommande till förvaltningsdomstolen i Helsingfors och för Polisskolans vidkommande till förvaltningsdomstolen i Tavastehus. I övrigt skall bestämmelserna i förvaltningsprocesslagen (586/1996) iaktas. I förvaltningsdomstolens beslut i ett ärende får ändring inte sökas genom besvär. Därmed avses förvaltningsdomstolens beslut bli slutgiltigt.

Enligt gällande lag får rättelse sökas hos styrelsen för polisläroinrättningarna även i fråga om beslut som gäller bedömning av studieprestationer och tillgodoräknande av studier som slutförts någon annanstans. Det föreslås att detta förfarande ändras. Rättelse får fortfarande sökas i fråga om dessa beslut men rättelse avses sökas hos polisläroinrättningen. Rättelseyrkandet skall göras inom 14

dagar från det att den studerande haft möjlighet att ta del av resultatet av utvärderingen och det sätt på vilket utvärderingsgrunderna har tillämpats på honom eller henne. Det avgörande polisrättsinrättningen meddelat i anledning av ett rättelseyrkande får inte överklagas genom besvär utan polisläroinrättningens beslut avses bli slutgiltigt.

21 §. *Polisläroinrättningens ordningsstadga.* Polisläroinrättningen är en internatskola och det är nödvändigt att verksamheten på läroinrättningens område regleras. I ordningsstadgorna kan sådana bestämmelser utfärdas som är nödvändiga för tryggheten och trivseln vid polisläroinrättningen och som gäller de praktiska arrangemangen och ett korrekt uppträdande vid polisläroinrättningen, på dess område och i studenthemmet. Sådana bestämmelser är nödvändiga bl. a. eftersom det i polisläroinrättningen finns skjutvapen och eftersom där även ges utbildning i användningen av skjutvapen. Vid polisläroinrättningen finns även tillgång till polisens datasystem och för att bekämpa de risker som hotar dataskyddet krävs bestämmelser i ordningsstadgan. Å andra sidan utgör ett disciplinerat beteende vid polisläroinrättningen en del av polisutbildningen. I ordningsstadgan utfärdas även bestämmelser om hur polisläroinrättningens egendom får hanteras. Även bestämmelser som gäller jourverksamheten avses ingå i ordningsstadgan. Arbetet som jourhavande är en del av utbildningen. Ordningsstadgan avses även omfatta bestämmelser om hur man får vistas och röra sig i polisläroinrättningsbyggnaden, på läroinrättningens område samt i studenthemmet, samt bestämmelser som gäller uppträdande även vid uppdrag, övningar eller studiebesök som görs i samband med utbildningen.

22 §. *Undervisningsplan.* Polisens högsta ledning avses fastställa en undervisningsplan för utbildning för examen för polis och för en specialiserande utbildning som omfattar minst 30 studieveckor. Undervisningsplanerna för den övriga utbildningen vid polisläroinrättningarna avses fastställas av respektive polisläroinrättning. I undervisningsplanen avses ingå bestämmelser om målen för studierna, om vilka sakkomplex som behandlas, om studiernas omfattning, maximitiden för slutförande av studierna, undervisningsfor-

merna, mängden undervisning och arbetspraktik, tillgodoräkandet av andra studier samt om de studieprestationer som krävs.

23 §. *Undervisnings- och examensspråk.* Den nya språklagen (423/2003) träder i kraft från och med ingången av 2004. Enligt lagens 4 § finns bestämmelser om undervisningsspråk, språk som läroämne och examensspråk i den lagstiftning som gäller utbildning. Med hänvisning till denna bestämmelse föreslås att i lagen om polisutbildning tas in en bestämmelse om undervisnings- och examensspråk vid polisläroinrättningar enligt vilken läroinrättningarnas undervisnings- och examensspråk är finska eller svenska. Behovet av svenskspråkig utbildning för examen utreds genom enkäter för kartläggning av utbildningsbehov. Svenskspråkig utbildning för examen ordnas enligt polisförvaltningens behov på så sätt att man på det sätt som förutsatts i språklagstiftningen kan garantera individens rätt att använda nationalspråken samt uppfylla den skyldighet myndigheterna har att erbjuda tjänster så, att individens rätt att använda nationalspråken tryggas. Den studerande har rätt att i enlighet med gällande praxis använda svenska som examensspråk i den svenskspråkiga utbildningen för examen.

24 §. *Närmare bestämmelser.* Det föreslås att i paragrafen definieras de ärenden som kan regleras genom förordning av statsrådet. Genom förordning av statsrådet avses utfärdas bestämmelser om de examina som kan avläggas vid polisläroinrättningar och om den övriga utbildning som kan ges vid dessa samt om förfarandet i samband med intagning av studerande samt i samband med avbrott i och avstängning från studierna. Genom förordning avses även föreskrivas om delegationerna och om ordningsstadgan. Det föreslås att genom förordning av statsrådet med stöd av 3 § även bestäms om polisläroinrättningarnas styrelses sammansättning, tillsättande, mandattid och uppgifter.

25 §. *Ikraftträdande.* I denna paragraf avses föreskrivas om lagens ikraftträdelse tidpunkt. Eftersom i lagen inte ingår några väsentliga förändringar med avseende på de gällande bestämmelserna avses den träda i kraft inom ungefär en månad efter det att den antagits och blivit stadfäst.

1.2. Polisförvaltningslagen

I denna proposition föreslås att det stiftas en särskild lag om polisutbildning. Det föreslås att de bestämmelser om polisläroinrättningar som ingår i polisförvaltningslagen, dvs. lagens 12, 12 a och 12 b §, i detta sammanhang upphävs som obehövlige. Det bemyndigande att genom förordning föreskriva om den andra lämpliga högre högskoleexamen och däri ingående studier som utöver polisbefälsexamen krävs för en polischefstjänst och som ingår i 3 mom. i den 12 § som föreslås bli upphävd föreslås fogas till polisförvaltningslagens 16 §.

1.3. Polislagen

I förslaget till en lag om polisutbildning föreslås att polisens högsta ledning kan förordna polismän som studerar vid en polisläroinrättning att utföra även andra på polisen ankommande uppgifter än sådana som har samband med utbildningen. En förutsättning för att ett sådant förordnande skall kunna ges är att det sker i syfte att trygga statens säkerhet eller för att sköta riksomfattande särskilda situationer inom polisverksamheten. Förordnandet avses kunna gälla endast polismän som studerar vid en polisläroinrättning och som har fullgjort den studieperiod som omfattar fält- och larmverksamhet. Den viktigaste gruppen som med tanke på skötseln av sådana särskilda situationer kan omfattas av förordnandet är polisaspiranter som avlägger grundexamen för polis.

Enligt 7 § 2 mom. i den gällande polislagen har en polisaspirant en polismans befogenheter när han under sin utbildares ledning och uppsikt utför uppgifter som ingår i utbildningen. Enligt 20 § 2 mom. i den gällande förordningen om polisutbildning kan inrikesministeriet förordna polisaspiranter och studerande att utföra även andra uppgifter som ankommer på polisen än sådana som har samband med utbildningen. Befogenheterna när det gäller polisaspiranter och studerande som utför på polisen ankommande uppgifter med stöd av ett sådant förordnande har inte definierats i de gällande bestämmelserna. Därför föreslås att 7 § 2 mom. polislagen ändras så, att i lagrummet definieras en po-

lisaspirants befogenheter när han eller hon utför uppgifter med stöd av ett sådant förordnande. Förslaget innebär att en polisaspirant som utför uppgifter med stöd av ett sådant förordnande avses ha de befogenheter som i polislagen eller någon annan lag föreskrivits för en polisman.

2. Närmare stadganden och bestämmelser

En förordning av statsrådet kan utfärdas med stöd av 3 och 24 § i den föreslagna lagen. Avsikten är att utfärda en förordning av statsrådet genom vilken upphävs förordningen den 19 december 1997 om polisutbildning. I förordningen avses ingå bestämmelser om polisläroinrättningarna och deras förvaltning samt om undervisningen och om antagningen av studerande. I samband med detta avses även polisförvaltningsförordningen bli ändrad och till den från förordningen om polisutbildning överförs bestämmelser om behörighetskrav i fråga om tjänster vid polisläroinrättningarna samt bestämmelser som gäller utnämningen till tjänster.

Med stöd av 18 § i lagförslaget kan genom förordning av inrikesministeriet bestämmas om andra studiesociala förmåner för studerande vid polisläroinrättningarna än om kostnaderna för hälso- och sjukvård och om avgiftsfri utbildning för tjänsteexamen, vilka redan regleras i lag.

3. Ikraftträdande

I den föreslagna lagen är det i huvudsak fråga om att höja de bestämmelser som gäller polisutbildning som är på förordningsnivå till lagnivå. Den föreslagna lagen medför inga betydande förändringar i de nu gällande bestämmelserna. Därför avses lagen träda i kraft inom ungefär en månad efter att den antagits och blivit stadfäst. Åtgärder för verkställigheten av lagen får dock vidtas redan innan den träder i kraft.

4. Lagstiftningsordning

Enligt 80 § grundlagen skall genom lag utfärdas bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter samt om

frågor som enligt grundlagen i övrigt hör till området för lag. De rättigheter och skyldigheter som gäller studerande vid polisläroinrättningar och om disciplinära påföljder såsom avbrott i studierna, avstängning från utbildningen och tilldelande av varning finns i förordningen om polisutbildning. I den föreslagna lagen om polisutbildning föreslås att bestämmelserna om grunderna för uttagning till utbildning för grundexamen för polis, om åtagandet att genomföra perioder av arbetspraktik och fältarbete i den polisenhet polisen anvisar, om studietid, förlust av studierätt, avbrott i studierna, avstängning från utbildningen, varning och anmärkning samt om tystnadsplikt för studerande höjs från förordningsnivå till lagnivå. Det föreslås att i lagen tas in bestämmelser om drogtest i samband med antagningen till utbildning för grundexamen för polis och under den tid utbildningen för grundexamen pågår, eftersom denna fråga hittills varit oreglerad.

Enligt 6 § 2 mom. grundlagen får ingen utan godtagbart skäl särbehandlas på grund av kön, ålder, ursprung, språk, religion, övertygelse, åsikt, hälsotillstånd eller handikapp eller av någon annan orsak som gäller hans eller hennes person. Enligt grundlagens 125 § kan genom lag bestämmas att endast finska medborgare får utnännas till bestämda offentliga tjänster eller uppdrag. 3 § i den föreslagna lagen bör bedömas med utgångspunkt i dessa bestämmelser i grundlagen.

I 7 § statstjänstemannalagen föreskrivs att till i polislagen nämnda polismanstjänster kan utnännas endast finska medborgare. I utbildningen för grundexamen för polis ges utbildning som avser att ge behörighet för en tjänst som polisman. Eftersom endast finska medborgare kan utnännas till polismanstjänster är det inte ändamålsenligt att till utbildningen ta in andra än finska medborgare. En begränsning som gäller medborgarskap skall därmed kunna godkännas.

Enligt den föreslagna 6 § skall den som väljs till utbildningen för grundexamen för polis ha fullgjort beväringstjänsten i aktiv trupp som avses i värnpliktslagen. I praktiken betyder detta, att den som väljs till utbildningen för grundexamen för polis enligt en huvudregel förutsätts ha fullgjort en tid i beväringstjänst som omfattar minst 180 dagar.

Kravet på fullgörande av beväringstjänsten i aktiv trupp som avses i värnpliktslagen avses inte gälla kvinnor eller personer med åländsk hembygdsrätt. Av särskilda skäl kan Polisuskolan bevilja undantag från kravet på grundutbildning samt för fullgörande av beväringstjänsten i aktiv trupp som avses i värnpliktslagen.

Enligt 1 § värnpliktslagen är för fäderneslandets och den lagliga samhällsordningens försvar varje finsk man värnpliktig. Om skyldigheten att på annat sätt deltaga i fosterlandets försvar och att biträda detsamma gäller, vad därom är särskilt stadgat. Med ett sådant annat sätt som avses i bestämmelsen avses civiltjänst, om vilken föreskrivs i 1 § civiltjänstlagen. Enligt bestämmelsen befrias en värnpliktig som försäkrar att allvarliga samvetsskäl som grundar sig på religiös eller etisk övertygelse hindrar honom att fullgöra sin tjänstgöring enligt värnpliktslagen från tjänstgöringen under fredstid och förordnas att fullgöra civiltjänst.

Sådana hinder för fullgörandet av tjänstgöringen som avses i värnpliktslagen är i allmänhet sådana allvarliga samvetsskäl som grundar sig på religiös eller etisk övertygelse och vilka omfattar ett kategoriskt avståndstagande från våld eller absolut vägran att använda skjutvapen. Dessa skäl skulle med största sannolikhet även hindra en person från att avlägga grundexamen för polis i dess fulla omfattning och från att på ett fullödigt sätt sköta uppgifterna som polisman. Den som avlägger grundexamen för polis är tvungen att delta i undervisning i skytte och i självförsvarskurser. Polismannen är senare i sitt arbete tvungen att använda skjutvapen och andra maktmedelsredskap samt i extrema situationer även att avfira skott mot människor. Av dessa orsaker är det befogat att kräva att de som godkänns för avläggande av grundexamen för polis skall ha fullgjort beväringstjänsten som avses i värnpliktslagen.

Såsom konstaterades ovan gäller kravet på fullgörande av beväringstjänst enligt värnpliktslagen inte kvinnor eller personer med åländsk hembygdsrätt.

Enligt 12 § självstyrelselagen för Åland har den som har hembygdsrätt rätt att i stället för att fullgöra värnplikt tjänstgöra på motsvarande sätt vid lots- och fyrinrättningen eller i

någon annan civilförvaltning. Om man av ålänningar krävde fullgörande av värnplikt enligt värnpliktslagen skulle detta begränsa antalet sökande från Åland och även kvaliteten på sökandena, eftersom fullgörande av beväringstjänst är frivilligt och i praktiken rätt ovanligt. Polisen på Åland behöver utbildade polismän. Å andra sidan är det svårt att till Åland rekrytera polismän från andra orter i Finland.

För att främja jämställdhet inom polisförvaltningen och för att polisen skall ha en personal som är ändamålsenlig förutsätts att ett ännu större antal kvinnor än hittills söker sig till utbildningen för grundexamen för polis. Ifall den beväringstjänstgöring som för kvinnor föreskrivits på frivillig basis utgjorde en urvalsgrund vid uttagningen till utbildning för grundexamen för polis skulle en betydande andel sådana kvinnliga sökande som lämpar sig för polisyrket gallras ut. Genom att av kvinnor inte krävs fullgörande av beväringstjänst främjas jämställdhet mellan könen inom polisförvaltningen.

I propositionen föreslås att för den som söker sig till utbildning för grundexamen för polis samt för den som avlägger grundexamen föreskrivs skyldighet att delta i drogtest under de förutsättningar som fastställts i lag.

Integritetsskyddet kan hänföras till grundlagens 7 § enligt vilken alla har rätt till liv och till personlig frihet och integritet och ingen får berövas dessa godtyckligt eller utan laglig grund. Den personliga friheten har karaktären av en allmän grundläggande rättighet, som inte bara skyddar människans fysiska frihet utan också hennes viljas frihet och självbestämmanderätt. Med självbestämmanderätt avses individens rätt att bestämma över sig själv och sina handlingar. Rätten till personlig integritet omfattar skydd mot ingrepp i såväl den fysiska som den mentala integriteten och kan också tillämpas på relationer mellan privatpersoner. Sålunda skyddar den bl.a. mot kroppsvisitation och med tvång utförda medicinska eller motsvarande åtgärder.

Integritetsskyddet kan även hänföras till det skydd för privatlivet som regleras i 10 § 1 mom. i grundlagen. Begreppet privatliv uppfattas som ett samlande begrepp för en persons privata sfär, och till privatlivet anses höra åtminstone individens rätt att knyta och

upprätthålla kontakter till andra människor och miljön samt att själv bestämma om sig själv och sin kropp. Rätten till privatliv innebär att individen har rätt att leva sitt eget liv utan godtyckliga eller ogrundade ingripanden av myndigheter eller andra utomstående. Denna bestämmelse ålägger staten att avstå från åtgärder som kränker medborgarnas privatliv, men även att aktivt vidta åtgärder för att skydda privatlivet från kränkningar från andra individer.

Kravet på datasekretess för den enskilde anses utgöra en väsentlig del av integritetsskyddet. Enligt 10 § grundlagen utfärdas genom lag närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter. Med detta avses att den enskildes rättsskydd och integritetsskyddet i samband med behandling av personuppgifter bör säkras genom bestämmelser på lagnivå. Allmänna lagar som reglerar behandlingen av personuppgifter är personuppgiftslagen och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. När det gäller uppgifter som avser en persons hälsotillstånd är den lagstiftning som gäller hälso- och sjukvården särskilt viktig.

Enligt de allmänna krav som gäller begränsning av de grundläggande fri- och rättigheterna skall inskränkningarna vara noga avgränsade och tillräckligt exakt definierade i lag.

Genom en lag som stiftats i vanlig lagstiftningsordning kan dock inte föreskrivas en inskränkning av kärnan i en grundläggande fri- eller rättighet. Medicinsk testning, i vilken även rusmedels test ingår, skall regleras i lag när den begränsar individens integritet, som tryggas genom de grundläggande fri- och rättigheterna. I lagen skall omständigheterna kring testningen tillräckligt exakt definieras och noga avgränsas. Då de grundläggande fri- och rättigheterna begränsas skall ett tillräckligt rättsskydd säkerställas. Inskränkningarna får inte heller stå i strid med de för Finland bindande avtalen om de mänskliga rättigheterna.

Inskränkningarna i de grundläggande fri- och rättigheterna skall dessutom vara godtagbara med tanke på systemet för de grundläggande fri- och rättigheterna samt vara dikterade av ett vägande samhälleligt behov. De skall vara nödvändiga för uppnående av må-

let och skall till sin omfattning stå i rätt förhållande till det rättsobjekt som skyddas i de grundläggande fri- och rättigheterna och vikten av det samhälleliga intresse som ligger bakom begränsningen. När det gäller drogtestningens godtagbarhet motiveras den av att motarbetandet av narkotikabruk samt andra personers säkerhet eller den allmänna säkerheten kan anses utgöra vägande samhälleliga behov och även utgöra sådana skäl för en begränsning av de grundläggande fri- och rättigheterna som överensstämmer med systemet för de grundläggande fri- och rättigheterna. Kravet på proportionalitet kan i denna proposition anses bli uppfyllt eftersom drogtestet görs i begränsad omfattning för personer som söker sig till polisutbildning. Det finns ett nödvändigt samhälleligt behov, och ett behov som påkallas av säkerheten måste tryggas, att säkerställa att till polisen för utbildning bara tas in personer som är lämpliga för yrket.

Drogtest avses även kunna göras för en studerande som genomgår utbildning för grundexamen. Härvid förutsätts dock att det finns grundad anledning att misstänka att polisaspiranten eller den som genomgår arbetspraktik uppträder rusmedelspåverkad under utbildningstiden eller i arbetsutövningen under praktikperioden. Avsikten med testningen är även i detta fall att säkerställa att till polisen för utbildning bara utväljs personer som är lämpliga för de uppgifter som ankommer på polisen. Det samhälleliga behovet och behovet att trygga säkerheten talar för ett sådant förfarande.

Om en person vägrar att genomgå drogtest och lämnar ett positivt resultat i ett test kan detta leda till att personen inte tas in till utbildningen för grundexamen för polis eller att han eller hon avstängs från utbildningen. I fråga om dessa påföljder föreligger som rättsskyddsmedel en möjlighet att göra ett rättelseyrkande hos styrelsen för polisläroinrättningarna. Ett beslut som styrelsen för polisrättningarna gett i anledning av ett rättelseyrkande får vidare överklagas hos förvaltningsdomstolen.

Enligt 14 § 1 mom. 2 punkten i den föreslagna lagen kan polisläroinrättningen avstänga en studerande från utbildningen om denne under utbildningstiden gjort sig skyl-

dig till ett brott som visar att personen inte är lämplig till en polismanstjänst eller om denne har uppträtt på ett sätt som är olämpligt med tanke på polisens anseende. Som olämpligt med tanke på polisens anseende skall särskilt betraktas ett sådant beteende som är ägnat att äventyra förtroendet för att de uppgifter som ankommer på polisen sköts på ett ärligt, tillförlitligt och rättvist sätt. De som studerar vid en polisläroinrättning utgör en del av polisens bild i offentligheten. Därför är det viktigt att även de studerande under studietiden uppträder så att polisens anseende inte skadas. Största delen av dem som studerar vid polisläroinrättningarna, inklusive polisaspiranterna, är polismän. De omfattas därmed av den skyldighet som föreskrivs för polismän i polisförordningen att vid tjänsteutövningen och i sitt privatliv uppträda på ett sätt som inte skadar polisens anseende. Det är dock viktigt att skyldigheten att uppträda på ett tillbörligt sätt under utbildningstiden gäller alla studeranden, även sådana som inte är polismän. Ett beteende under utbildningstiden som är olämpligt med tanke på polisens anseende kan leda till avstängning från utbildningen. Om handlingen kan anses vara föga klandervärd kan polisläroinrättningen i stället för att avstänga den studerande från utbildningen ge honom eller henne en skriftlig varning.

Denna bestämmelse som gäller uppförande ingriper i det integritetsskydd för individen som föreskrivs i grundlagens 10 § genom att som grund för avstängning från utbildningen föreskrivs att den studerande under utbildningstiden gjort sig skyldig till ett brott eller uppträtt på ett sätt som är olämpligt med tanke på polisens anseende. Det föreskrivna kravet i fråga om uppträdande som här avses gäller under utbildningstiden vid polisläroinrättningen, inom dess område samt även utanför läroinrättningen under fritiden.

För att uppgifterna inom polisväsendet skall skötas på behörigt sätt och med framgång är det mycket viktigt att allmänheten upplever att polisen är en organisation som är ärlig, förtroendeingivande, opartisk och absolut rättvis och som behandlar alla människor lika. Därför är det nödvändigt att polismän, och även polisaspiranter som avlägger grundexamen för polis trots att dessa enligt 7

§ 2 mom. polislagen med undantag för vissa särskilda situationer bara har begränsade befogenheter, uppträder på ett sådant sätt att förtroendet för dessa grundläggande värderingar inte äventyras. En polisman har befogenheter och med stöd av 9 § polislagen tjänstgöringsskyldighet även utanför sitt verksamhetsområde och på sin fritid om detta är nödvändigt för avvärjande av ett allvarligt brott, inledande av undersökning av ett sådant brott, avvärjande av allvarlig fara för allmän ordning och säkerhet eller av andra med dessa jämförbara särskilda skäl. En polisman kan alltså inte heller på sin fritid helt frigöra sig från sin tjänsterelaterade ställning som polisman. De skyldigheter som tjänsteställningen medför utsträcker sig även till fritiden. Därför bör man när det gäller en polisman även under dennes fritid kunna ställa större krav i fråga om beteende än på tjäns-

temän i allmänhet. Eftersom kraven i fråga om beteende när det gäller en polisman som innehar en tjänst även utsträcker sig till fritiden är det skäl att redan i samband med utbildningen för grundexamen för polis lära studerandena att iaktta dessa krav. Därmed förutsätts redan under utbildningstiden ett uppträdande som är lämpligt med tanke på polisens anseende.

De bestämmelser i den föreslagna lagen som har samband med grundlagen och särskilt med de grundläggande fri- och rättigheterna kan anses vara godtagbara och nödvändiga så att lagförslaget kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Regeringen anser det dock vara viktigt att grundlagsutskottet ges tillfälle att avge utlåtande om propositionen.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

*Lagförslagen***1.****Lag****om polisutbildning**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §*Enheter som ansvarar för polisutbildningen*

Såsom polisens högsta ledning svarar inrikesministeriets polisavdelning för utbildnings- och forskningsverksamheten inom polisen samt för de resurser som används för ändamålet.

Polisskolan och Polisyркeshögskolan (*polisläroinrättningarna*) svarar för anordnandet av den riksomfattande polisutbildningen samt för forskningsverksamheten.

De riksomfattande enheterna inom polisen, Polisens datacentral och de polisenheter som polisens högsta ledning särskilt förordnar svarar för sin del inom sitt eget verksamhetsområde för utvecklandet och ordnandet av utbildningen på riksomfattande och regional nivå samt för forskningsverksamheten.

Polisens länsledningar svarar för den regionala utbildningen. Polisenheterna svarar för arbetsplatsutbildningen för sin egen personals vidkommande.

2 §*Polisläroinrättningarnas uppgifter*

Polisskolan och Polisyркeshögskolan är läroinrättningar inom polisbranschen och de lyder under inrikesministeriet. Polisyркeshögskolan är en yrkeshögskola inom polisbranschen.

Polisskolan svarar för rekryteringen till utbildningen för grundexamen, för antagningen av studerande till grundexamen för polis och till polisunderbefälsexamen samt för grundexamen för polis och för polisunderbefälsex-

amen. Polisskolan ordnar utbildning för nämnda examina, yrkesinriktade specialiseringsstudier, annan utbildning inom säkerhetsbranschen samt deltar i forsknings- och utvecklingsverksamheten inom polisbranschen.

Polisyркeshögskolan svarar för antagningen av studerande till polisbefälsexamen samt för polisbefälsexamen, för befälsutbildning och annan ledarutbildning inom polisen samt för forsknings- och utvecklingsverksamheten inom polisbranschen, ordnar utbildning i anslutning till polisbefälsexamen samt yrkesinriktade specialiseringsstudier och annan utbildning inom säkerhetsbranschen. I fråga om de examina som avläggs vid Polisyркeshögskolan och den undervisning som ges i anslutning till dem iakttas förutom bestämmelserna i denna lag i tillämpliga delar vad som bestäms i yrkeshögskolelagen (351/2003) eller med stöd av den.

Polisläroinrättningarna skall också svara för kvaliteten på och vidareutvecklingen av den utbildning och övriga verksamhet som de anordnar, och de skall regelbundet delta i extern utvärdering.

3 §*Styrelsen för polisläroinrättningarna*

Polisläroinrättningarna har en gemensam styrelse som polisens högsta ledning utser. Styrelsen består av en ordförande, en viceordförande samt elva andra medlemmar som var och en har en personlig suppleant.

Styrelsen har till uppgift att följa polisläroinrättningarnas verksamhet och göra framställningar om vidareutvecklingen av verk-

samheten och av den undervisning som ges vid läroinrättningarna samt avgöra de rättelseyrkanden som det föreskrivs att styrelsen skall behandla.

Närmare bestämmelser om styrelsens sammansättning och tillsättandet av den samt om styrelsens uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet. Bestämmelser om styrelsens mandattid utfärdas också genom förordning av statsrådet.

4 §

Beslutsförfarandet i styrelsen

Styrelsen är beslutför när mötesordföranden och minst fem andra medlemmar är närvarande.

Styrelsen avgör ärenden på föredragning. Vid oenighet avgörs ärendena genom röstmajoritet. Faller rösterna lika, gäller den mening som ordföranden har förenat sig om. Ärenden som gäller avstängning från polisläroinrättningen, avbrott i studierna och tilldelande av varning avgörs dock enligt den lindrigare ståndpunkten.

I fråga om jäv för styrelsemedlemmar och delgivning av avgöranden i fråga om rättelseyrkanden gäller vad som bestäms om jäv och delgivning i förvaltningslagen (434/2003).

5 §

Studerande vid en polisläroinrättning

Den som studerar för grundexamen för polis är polisaspirant med undantag för den tid han eller hon är utnämnd till ett tjänsteförhållande för viss tid som yngre konstapel.

I denna lag och i de förordningar som utfärdats med stöd av den avses med studerande både polisaspiranter och andra som studerar vid en polisläroinrättning.

6 §

Antagning av studerande till utbildning för grundexamen för polis

Den som tas in till utbildning för grundexamen för polis skall

- 1) vara finsk medborgare,
- 2) åtminstone ha avlagt yrkesinriktad grundexamen eller slutfört gymnasiets lärokurs eller avlagt finsk studentexamen eller någon annan examen som nämns i studentexamensförordningen (1000/1994),
- 3) ha fullgjort beväringstjänsten enligt värnpliktslagen (452/1950),
- 4) beträffande hälsotillståndet och i övrigt med tanke på skötseln av de uppgifter som ankommer på polisen vara lämplig,
- 5) ha körrätt minst för fordon av klass B,
- 6) ha minst ett års arbetserfarenhet, samt
- 7) ha blivit godkänd i urvalsprovet.

De krav som anges i 1 mom. 3 punkten gäller inte kvinnor eller personer med åländsk hembygdsrätt. Polis skolan kan av särskilda skäl medge undantag från kraven enligt 1 mom. 1—3 punkten samt 6 punkten.

Polisens högsta ledning beslutar om urvalsgrunderna vid antagningen av studerande till utbildning för grundexamen för polis till den del det gäller gränsdragningar i fråga om hälsotillstånd och lämplighet för yrket enligt 1 mom. 4 punkten, beaktande av tidigare studier vid antagningen samt avvägningen mellan de olika delarna i urvalsprovet och urvalsprovets struktur.

7 §

Drogtestning

Den som ansöker till utbildningen för grundexamen för polis är skyldig att innan han eller hon godkänns för utbildningen delta i ett drogtest som utförs av en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården och av laboratoriepersonal. Den som avlägger grundexamen för polis är skyldig att på anmaning av polisläroinrättningen delta i drogtest även medan utbildningen pågår samt under den praktikperiod som ingår i utbildningen, om det finns grundad anledning att misstänka att polis aspiranten eller den som fullgör praktik uppträder påverkad av berusningsmedel under utbildningstiden eller i arbetsutövningen under praktikperioden.

Uppgifter från drogtest betraktas som uppgifter om hälsotillståndet. En yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården får skriftligen lämna polisläroinrättningen slutsatserna

av drogtestet. Denna information får inom polisläroinrättningen endast behandlas av de personer som bereder eller fattar beslut om antagningen av studerande eller om avstängning från utbildningen för grundexamen. Polisläroinrättningen skall förvara uppgifter om hälsotillståndet skilt från övriga personuppgifter som den inhämtat.

8 §

Antagning av studerande till utbildning för annan examen

Polisskolan antar studerande för polisunderbefälsexamen enligt de urvalsgrunder som polisens högsta ledning fastställt.

Polisskolan antar även studerande för den utbildning utanför polisförvaltningen som gäller säkerhetsbranschen och som Polisskolan svarar för.

Polisyreshögskolan antar studerande för examen vid Polisyreshögskolan enligt de urvalsgrunder som polisens högsta ledning fastställt.

Statsrådets förordning om systemet för gemensam ansökan till yrkeshögskolorna (353/2003) tillämpas inte vid antagningen av studerande till Polisyreshögskolan.

9 §

Arbetspraktik och fältarbete

Den som antagits till utbildning för grundexamen förbinder sig att i den polisenhet till vilken han eller hon anvisas delta i den period av arbetspraktik och fältarbete som ingår i grundexamen för polis.

10 §

Studietid

Studerande vid en polisläroinrättning skall genomföra studierna för utbildning för examen inom den maximitid som anges i den gällande undervisningsplanen.

Polisläroinrättningen kan på den studerandes begäran skjuta upp studierätten till den tidpunkt då utbildningen följande gång inledd, dock med högst ett år.

11 §

Förlust av studierätt

En studerande som inte har genomfört sina studier inom den maximitid som fastställs i undervisningsplanen förlorar sin studierätt, om inte polisläroinrättningen av särskilda skäl beviljar den studerande extra tid för att slutföra studierna.

12 §

Avbrott i studierna

Polisläroinrättningen kan på ansökan av den studerande avbryta dennes studier för högst två år. Polisläroinrättningen kan på eget initiativ för högst ett år åt gången avbryta en studerandes studier på grund av långvarig sjukdom eller att den studerande inte med godkänt resultat kan genomföra sina studier i enlighet med undervisningsplanen, för den tid den studerande är föremål för förundersökning av brott eller av något annat motsvarande och vägande skäl.

Beslut om avbrott i studierna kan verkställas genast.

Polisläroinrättningen beslutar om tillgodoräknandet av den studerandes tidigare studier i samband med att denne återupptar sina studier. Den i 1 mom. avsedda tiden för avbrottet i studierna räknas inte in i maximistudietiden.

13 §

Varning och anmärkning

Polisläroinrättningen kan ge den studerande en skriftlig varning, om han eller hon

1) under utbildningstiden uppträtt på ett sätt som är olämpligt med tanke på polisens anseende,

2) försummat att delta i undervisningen, eller

3) har brutit mot polisläroinrättningens ordningsstadga.

I sådana fall som avses i 1 mom. 2 och 3 punkten kan polisläroinrättningen i stället för en skriftlig varning ge en muntlig anmärkning, om detta med hänsyn till hur klander-

värd gärningen är kan anses vara en tillräcklig påföljd.

Som olämpligt uppträdande enligt 1 mom. 1 punkten skall betraktas särskilt ett beteende som är ägnat att äventyra förtroendet för att de uppgifter som ankommer på polisen sköts på ett ärligt, tillförlitligt och rättvist sätt.

14 §

Avstängning från utbildningen

Polisläroinrättningen kan stänga av en studerande från utbildningen ifall han eller hon

1) i samband med ansökan om att bli antagen till utbildningen lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter eller hemlighållit någon sådan omständighet om sig själv som kunde ha förhindrat antagning till utbildningen,

2) under utbildningstiden gjort sig skyldig till ett sådant brott som visar att han eller hon är olämplig för tjänsten som polisman eller i övrigt uppträtt på ett sätt som är olämpligt med tanke på polisens anseende och en skriftlig varning inte skall anses vara en tillräcklig påföljd,

3) vid avläggandet av grundexamen för polis vägrar genomgå det drogtest som avses i 7 § eller lämnar ett prov som utvisar missbruk av rusmedel,

4) inte återupptar studierna efter att den tidsfrist som avses i 12 § löpt ut eller det inte längre föreligger grunder för fortsättande av utbildning för grundexamen,

5) upprepade gånger eller i väsentlig omfattning försummar att delta i undervisningen, eller

6) upprepade gånger eller i väsentlig omfattning har brutit mot polisläroinrättningens ordningsstadga.

Som i 1 mom. 2 punkten avsett brott eller olämpligt uppträdande skall särskilt betraktas en gärning eller ett beteende som är ägnat att äventyra förtroendet för att de uppgifter som ankommer på polisen sköts på ett ärligt, tillförlitligt och rättvist sätt.

Beslut om avstängning kan verkställas genast. Om ett beslut om avstängning från utbildningen upphävs, beslutar polisläroinrättningen om det sätt på vilket de tidigare studierna senare tillgodoräknas den studerande i samband med motsvarande studier.

Ett tjänsteförhållande för viss tid som yngre konstapel som en studerande som stängts av från utbildningen för grundexamen har utnämnts till i syfte att genomföra en period av arbetspraktik eller fältarbete upphör utan särskilt beslut vid den tidpunkt då studeranden stängts av från utbildningen.

15 §

Förfarande i ärenden som gäller förlust av studierätt och avbrytande av studier samt förfarandet i disciplinärenden

Innan polisläroinrättningen fattar ett beslut om förlust av studierätt enligt 11 § skall den studerande höras. Innan beslut fattas om avbrott i studierna enligt 12 §, anmärkning eller varning enligt 13 § eller avstängning från utbildningen enligt 14 § skall polisläroinrättningen även specificera den gärning eller försummelse som åtgärden grundar sig på, höra den studerande samt skaffa annan behövlig utredning.

16 §

Studerandes deltagande i polisuppgifter

Den som studerar vid en polisläroinrättning är skyldig att på läroinrättningens förordnande såsom övningar i samband med utbildningen utföra uppgifter som ankommer på polisen vid en annan enhet inom polisen.

Om detta krävs i syfte att trygga statens säkerhet eller för att sköta riksomfattande särskilda situationer inom polisverksamheten kan polisens högsta ledning förordna polismän som studerar vid en polisläroinrättning och som har fått en tillräcklig grundutbildning att utföra även andra på polisen ankommande uppgifter än sådana som hänför sig till utbildningen.

När polisaspiranter och andra polismän som studerar vid en polisläroinrättning utför uppgifter som avses i 1 och 2 mom. gäller i fråga om deras polisbefogenheter vad som föreskrivs i 7 § polislagen (493/1995). Beträffande befogenheterna för andra studerande som utför sådana uppgifter som avses i 1

mom. gäller vad som i 46 § polislagen föreskrivs om befogenheter för den som bistår en polisman.

Studierande som utför uppgifter som avses i 2 mom. har straffrättsligt tjänsteansvar enligt 40 kap. 11 § 5 -punkten underpunkt a strafflagen.

17 §

Tystnadsplikt och förbud mot utnyttjande

Den som studerar vid en polisläroinrättning får inte röja en handlings sekretessbelagda innehåll eller en uppgift som vore sekretessbelagd om den ingick i en handling, och inte heller någon annan omständighet som han eller hon fått kännedom om i samband med utbildningen och om vilken tystnadsplikt föreskrivs genom lag. En uppgift för vilken tystnadsplikt gäller får inte heller röjas efter det att utbildningen eller verksamheten hos myndigheten har upphört.

Den som studerar vid en polisläroinrättning får inte använda sekretessbelagda uppgifter för att skaffa sig själv eller någon annan fördel eller för att skada någon annan.

Till straff för brott mot tystnadsplikten döms enligt 38 kap. 1 eller 2 § strafflagen, om inte gärningen utgör brott enligt 40 kap. 5 § strafflagen eller om inte strängare straff för den föreskrivs någon annanstans i lag.

18 §

De studerandes studiesociala förmåner

Den undervisning som ges vid polisläroinrättningar och som leder till tjänsteexamen är avgiftsfri för den studerande.

Genom förordning av inrikesministeriet föreskrivs om studiesociala förmåner för studerande vid polisläroinrättningar. De hälso- och sjukvårdskostnader som fastställs genom förordning av inrikesministeriet ersätts endast till den del behovet av vård uppkommit under en period av närundervisning och den studerande inte är berättigad till ersättning för kostnaderna på någon annan grund.

19 §

Lärdomsprov

Upphovsrätten till de lärdomsprov som avläggs i samband med utbildningen för examen för polis övergår från den studerande till polislinrättningen så snart lärdomsprovet blivit godkänt vid polisläroinrättningen.

20 §

Ändringssökande

Den som är missnöjd med ett beslut som gäller antagning av studerande till en polisläroinrättning kan hos styrelsen för polisläroinrättningarna söka rättelse i beslutet inom 14 dagar efter det att antagningen offentliggjorts. Den som är missnöjd med ett beslut av en polisläroinrättning som gäller förlust av studierätt, avbrott i studierna, varning eller avstängning från utbildningen kan hos styrelsen för polisläroinrättningarna söka rättelse i beslutet inom 14 dagar efter det att han eller hon fått del av beslutet.

En studerande som är missnöjd med utvärderingen av studieprestationer eller tillgodoräkandet av studier som genomförts tidigare eller någon annanstans kan söka rättelse hos polisläroinrättningen inom 14 dagar från det att den studerande haft möjlighet att ta del av resultatet av utvärderingen och det sätt på vilket utvärderingsgrunderna har tillämpats på honom eller henne. I polisläroinrättningens beslut med anledning av rättelseyrkandet får ändring inte sökas genom besvär.

Ändring i ett beslut med anledning av ett rättelseyrkande enligt 1 mom. får sökas genom besvär hos den förvaltningsdomstol inom vars domkrets den polisläroinrättning som fattat beslutet finns, och i övrigt enligt vad som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996). I beslut av förvaltningsdomstolen får ändring inte sökas genom besvär.

21 §

Polisläroinrättningens ordningsstadga

Polisläroinrättningen har en ordningsstadga som varje polisläroinrättning utfärdar. I den

ingår bestämmelser som är nödvändiga för tryggheten och trivseln inom studentgemenskapen och som kan gälla

1) de praktiska arrangemangen och korrekt uppträdande inom polisläroinrättningen, på dess område och i studenthemmet samt vid uppdrag och övningar i samband med utbildningen,

2) uniformen,

3) beväpningen,

4) jortjänstuppdrag vid polisläroinrättningen,

5) hur polisläroinrättningens egendom får hanteras,

6) hur man får vistas och röra sig inom polisläroinrättningen och på dess område samt i studenthemmet.

Ordningsstadgan kan förutom bestämmelserna i 1 mom. även innehålla bestämmelser om korrekt uppträdande under studiebesök i samband med utbildningen.

Studerande och personal vid polisläroinrättningen är förpliktade att följa ordningsstadgan då de vistas inom polisläroinrättningen eller dess område eller i studenthemmet eller utför uppdrag eller övningar eller företar studiebesök i samband med utbildningen.

22 §

Undervisningsplan

Polisens högsta ledning fastställer på framställning av polisläroinrättningarnas styrelse en undervisningsplan för utbildning för examen och för en specialiserande utbildning som omfattar minst 30 studieveckor. Undervisningsplanerna för den övriga utbildningen fastställs av respektive polisläroinrättning. I undervisningsplanen ingår bestämmelser om målen för studierna, om vilka sakkomplex

som behandlas, om studiernas omfattning, maximitiden för slutförande av studierna, undervisningsformerna, mängden undervisning och praktik, tillgodoräkandet av andra studier samt om de studieprestationer som krävs.

23 §

Undervisnings- och examensspråk

Undervisnings- och examensspråket vid polisläroinrättningarna är finska eller svenska. Polisläroinrättningen beslutar om användande av något annat undervisnings- och examensspråk i undervisningen och i studieprestationerna.

24 §

Närmare bestämmelser

Genom förordning av statsrådet kan föreskrivas om de uppgifter som ankommer på polisläroinrättningarnas tjänstemän, de examina som avläggs vid polisläroinrättningar och om övrig undervisning som ges vid dessa, om förfarandet i samband med antagning av studerande, avbrott i studierna och avstängning från utbildningen, om polisläroinrättningarnas delegationer och reglementen.

25 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 200 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

2.

Lag**om ändring av polisförvaltningslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i polisförvaltningslagen av den 14 februari 1992 (110/1992) 12, 12 a och 12 b §, sådana de lyder, 12 och 12 b § i lagarna 778/1997 och 679/2002 samt 12 a § i nämnda lag 778/1997, samt

ändras 16 §, sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lagar 778/1997 och 679/2002, som följer:

16 §

Närmare stadganden och bestämmelser

Genom förordning av statsrådet bestäms närmare om polisens organisation och uppgifter samt om annan lämplig högre högskoleexamen och däri ingående studier som ut-

över polisbefälsexamen krävs för en polis-
chefstjänst.

Inrikesministeriet har rätt att utfärda närmare föreskrifter om polisenheternas ställning och uppgifter.

Denna lag träder i kraft den _____ 200 .

3.

Lag**om ändring av 7 § polislagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i polislagen av den 7 april 1995 (493/1995) 7 § 2 mom. som följer:

7 §

Polisbefogenheter

En polisaspirant har en polismans befogenheter när han eller hon under sin utbildares ledning och uppsikt utför uppgifter som ingår i utbildningen. En polisaspirant har en polis-

mans befogenheter även då polisens högsta ledning i syfte att trygga statens säkerhet eller för att sköta riksomfattande särskilda situationer inom polisverksamheten förordnat honom eller henne att utföra uppgifter som ankommer på polisen.

Denna lag träder i kraft den 200 .

Helsingfors den 19 december 2003

Republikens President

TARJA HALONEN

Inrikesminister *Kari Rajamäki*

2.

Lag**om ändring av polisförvaltningslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i polisförvaltningslagen av den 14 februari 1992 (110/1992) 12, 12 a och 12 b §, sådana de lyder, 12 och 12 b § i lagarna 778/1997 och 679/2002 samt 12 a § i nämnda lag 778/1997, samt

ändras 16 §, sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lagar 778/1997 och 679/2002, som följer:

Gällande lydelse

Polisläroinrättningar

12 §

Polisyркeshögskolan

Polisyркeshögskolan är en yrkeshögskola för polisbranschen och lyder under ministeriet. I fråga om den undervisning som ordnas och de examina som avläggs vid Polisyркeshögskolan iakttas i tillämpliga delar lagen om yrkeshögskolestudier (255/1995) eller vad som bestäms med stöd av den.

Polisyркeshögskolan har till uppgift att ansvara för kvaliteten och den fortlöpande utvecklingen av utbildning och övrig verksamhet som den ordnar och att vid regelbundet återkommande tidpunkter delta i utomstående kvalitetsbedömning.

Beträffande annan lämplig högre högskoleexamen och däri ingående studier utöver den polisbefälsexamen som krävs för en polischefstjänst och beträffande disciplinärt förfarande mot studerande vid polisläroinrättningar bestäms genom förordning av statsrådet.

Föreslagen lydelse

Polisläroinrättningar

(upphävs)

12 §

12 a §

Polisskolan

Polisskolan har till uppgift att ge utbildning för polistjänsteexamen och annan utbildning samt bedriva forskning och utvecklingsverksamhet som hör till polisbranschen.

(upphävs)

12 a §

12 b §

Ändringssökande

I beslut som gäller Polisyreshögskolans eller Polisskolans intagning av studerande, utvärdering av studieprestationer eller tillgodoräknande av studier får ändring inte sökas genom besvär.

En sökande som är missnöjd med Polisyreshögskolans eller Polisskolans antagning av studerande kan söka rättelse hos styrelsen för Polisyreshögskolan eller Polisskolan inom 14 dagar efter det att antagningen har offentliggjorts.

En studerande som är missnöjd med utvärderingen av studieprestationer eller tillgodoräkandet av studier som slutförts någon annanstans kan söka rättelse hos styrelsen för Polisyreshögskolan eller Polisskolan inom 14 dagar från det att studeranden har haft möjlighet att få del av resultaten av utvärderingen och det sätt på vilket utvärderingsgrunderna har tillämpats på denne.

Beslut som gäller ett sådant rättelseyrkande som avses i 2 mom. överklagas på det sätt som förvaltningsprocesslagen (586/1996) bestämmer. Ändring i beslut som gäller ett sådant rättelseyrkande som avses i 3 mom. får inte sökas genom besvär.

I förvaltningsdomstolens beslut som gäller antagning av studerande får ändring inte sökas genom besvär.

(upphävs)

12 b §

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

16 §

Närmare stadganden och bestämmelser

Genom förordning utfärdas vid behov närmare stadganden om polisens organisation och uppgifter samt om verkställigheten av denna lag.

Ministeriet har rätt att meddela närmare föreskrifter om polisenheternas ställning och uppgifter.

16 §

Närmare stadganden och bestämmelser

Genom förordning av statsrådet bestäms närmare om polisens organisation och uppgifter samt om annan lämplig högre högskoleexamen och däri ingående studier som utöver polisbefälsexamen krävs för en polischefstjänst.

Inrikesministeriet har rätt att utfärda närmare föreskrifter om polisenheternas ställning och uppgifter.

Denna lag träder i kraft den 200 .

3.

Lag**om ändring av 7 § polislagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i polislagen av den 7 april 1995 (493/1995) 7 § 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §

Polisbefogenheter

En polisaspirant har en polismans befogenheter när han under sin utbildares ledning och uppsikt utför uppgifter som ingår i utbildningen.

En polisaspirant har en polismans befogenheter när han under sin utbildares ledning och uppsikt utför uppgifter som ingår i utbildningen. *En polisaspirant har en polismans befogenheter även då han eller hon i syfte att trygga statens säkerhet eller för att sköta riksomfattande särskilda situationer inom polisverksamheten av polisens högsta ledning förordnats att utföra uppgifter som ankommer på polisen.*

Denna lag träder i kraft den _____ 200 .